

วารสาร

Semiannual Magazine

แสงพระธรรม

The Light of Dharma

ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 มกราคม - มิถุนายน 2563
Volume 4 Issue 2 January - June 2020

#51

วัดสุดท้าย
ปลายด้ามขวาน

#55

Final Temple
of the Border

#25

พักสว(โป)พวพร:

#27

Armistice to
Become Monk

#65

ฉลาดทำใจ

#68

Making Best
of Bad Situations

พุทธวจนะ/Buddha's Words

๑ โอวาทะยานุสาเสยย
อสพภา จ นีवारเย
สดี หิ โส ปิโย โหติ
อสดี โหติ อปปิโย

๑ จงยอมตนให้บัณฑิตตักเตือนพร่ำสอน
และกีดกันจากความชั่ว
คนที่คอยสั่งสอนเช่นนี้
คนดีรัก แต่คนชั่วเกลียด

๑ Let him admonish, exhort,
And shield from wrong.
Truly, pleasing is he to the good,
Displeasing is he to the bad.

จาก เสฐียรพงษ์ วรรณปก, พุทธวจนะในธรรมบท, บทที่ 21 หมวดไม่ประมาท

From Mr.Sathienphong Wannapok, *The Buddha's Words in the Dhammapada*, lesson 21 of 'Heedfulness'

วัดอุปสงค์

วารสาร **แสงพระธรรม** เป็นวารสารภาษาไทยและอังกฤษราย 6 เดือน จัดทำขึ้นภายใต้มูลนิธิพระพุทธรูปมิ่งมงคล ศรัทธา ๔๕ มีเนื้อหาเกี่ยวกับหลักธรรมคำสอนและความรู้ในพุทธศาสนา เรื่องราวของบุคคลสำคัญ และข่าวกิจกรรมด้านพระศาสนาในจังหวัดภูเก็ต รวมทั้งโครงการพระพุทธรูปมิ่งมงคลเอกนาคคีรี (“พระใหญ่”เมืองภูเก็ต) ณ พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด ภายใต้วัดกิตติสังฆาราม(วัดกะตะ) เผยแพร่เป็นธรรมบรรณาการ ณ พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด และเผยแพร่ผ่านสื่อต่างๆที่ดำเนินการโดยมูลนิธิฯ รวมทั้งมอบให้แก่ห้องสมุดสถานศึกษา หน่วยงานองค์กรเพื่อสาธารณประโยชน์ และสถานที่ที่เหมาะสมในภูเก็ต โดยคณะทำงานผู้ก่อตั้งวารสารนี้ในอดีต(ภายใต้พุทธสมาคมจังหวัดภูเก็ต ปี 2550-2551) โดยวาระใหม่นี้เริ่มจากฉบับเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2559 เป็นปฐมฤกษ์

ห้องสมุดสถานศึกษา หน่วยงาน องค์กร และผู้สนใจต้องการรับวารสารนี้ไปเพื่อประโยชน์สาธารณะ กรุณาติดต่อขอรับได้ที่

มูลนิธิพระพุทธรูปมิ่งมงคล ศรัทธา ๔๕

42/14 หมู่ 2 ถนนเทพกระษัตรี ตำบลรัชฎา อำเภอมะเมือง จังหวัดภูเก็ต 83000

โทร 076 373 138-9, 08 1891 3827 โทรสาร 076 373 140

email : mingmongkolphuket@gmail.com

Purpose

***The Light of Dharma* is a bilingual semiannual magazine in Thai and English.** It is sponsored by Phraphutthamingmonkhon Sattha 45 Foundation. Its content is about the teachings and knowledge of Buddhism, stories of important characters in Buddhism and news about Buddhist activities in Phuket, including the Phraphutthamingmonkhon Ek-nakkhiri project (The Big Buddha of Phuket) at The Buddha Garden on Mt. Nakkerd under the supervision of Kittisangkham Temple (Kata Temple). Our purposes are to contribute Dharmic knowledge at the peak of Khao Nakkerd (Nakkerd Hill) and through various other medias of the foundation as well as donating copies of the magazine to public amenities such as libraries, government organizations, charity organizations and other suitable places in Phuket. This magazine project is run by the same editorial board that used to run a magazine project of the same name, which was then sponsored by the Phuket Buddhist Society 2007-2008. The first issue of this new magazine is scheduled to be the July-December 2016 issue.

Any libraries, education institutes, organizations and individuals who are interested in receiving this magazine for public benefits may contact the foundation by using the contact details below.

Phraphutthamingmongkhon Sattha 45 Foundation

42/14 Moo 2, Thepkasatri Road, Rasada Sub-District, Muang District,
Phuket Province 83000

Tel: 076 373 138-9, 08 1891 3827 Fax: 076 373 140

Email: MingmongkolPhuket@gmail.com

สารบัญ

แสงแรก 1
วัตถุประสงค์ 2
บทบรรณาธิการ 6
กฎเกื้อพุทธกิจ 8
แสงที่บาเจาะ 24
แสงพจนา 28
แสงประยุทธ์ 30
ณ เขานาคเกิด 38
เที่ยวทางธรรม 41
แสงมาตุคาม 49
ประวัติศาสตร์ภูเกิด 55
แสงก่อนพุทธ 59
แสงไพศาล 65
บัวสามแบบ 71

 แสงพระธรรม
The Light of Dharma

ปีที่ 4 ฉบับที่ 2 มกราคม ถึง มิถุนายน 2563

เจ้าของ : มูลนิธิพระพุทธรูปมิ่งมงคล ศรีทธา ๔๕

ที่ปรึกษา : นพ.ประสิทธิ์ โกยศิริพงศ์ สุพร วนิชกุล พัฒน์ จันทรแก้ว

บรรณาธิการ : หรินทร์ สุขวัจน์

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : ประกอบ ศรีรัตนาวดี

กองบรรณาธิการ : โซติ ศษบาล ไกด์ ธรรมสาร สยันต์ แซ่ลิ่ม

กองงานแปล : ชัยสิงห์-มณีนันท์ ณ นคร เอื้อย สุขวัจน์ Barry Ismail

ที่ปรึกษากฎหมาย : วันชนะ ตันธนานันต์

ศิลปกรรม : ชัยณรงค์ พาพลงาม

ที่ทำการกองบรรณาธิการ : 5/20 ม.2 ถ.เจ้าฟ้า ต.วิชิต อ.เมือง จ.ภูเก็ต 83000

โทร 076 221 884, 08 1552 3790 อีเมล harin_s@hotmail.com

มูลนิธิพระพุทธรูปมิ่งมงคล ศรีทธา ๔๕ : 42/14 ม.2 ถ.เทพกระษัตรี ต.รัชฎา อ.เมือง จ.ภูเก็ต 83000

โทร 076 373 138-9, 08 1891 3827 โทรสาร 076 373 140

www.mingmongkolphuket.com, www.sattha45foundation.com

พิมพ์ที่ : บริษัท สหธรรมิก จำกัด

โทร 0 2864 0434-5 Fax 0 2864 3540 อีเมล : sahadhammik@gmail.com

Contents

First Light	1
Purpose	3
Editorial Preface	7
Phuket Buddhist Activities	16
Light of the South	26
Light of Pochana	29
Light of Prayudh	34
Dharma Tour	45
Light of Motherhood	52
Phuket History	57
Light before Buddhist	62
Light of Paisal	68
Three Lotuses	71

Volume 4 Issue 2 January - June 2020

Owner : Phraphutthamingmongkhon Sattha 45 Foundation
Consultant : Dr.Prasith Koysiripong Mr.Suporn Vanichakul Mr.Phat Jankeaw
Editor : Harin Sukavat
Assistant to Editor : Prakorb Srirattanawadee
Writers & Contributors : Chote Khochaban Guide Thammasan Sayan Saelim
Translation team : Chaising-Maneerat Na Nakhon Auey Sukavat Barry Ismail
Law Cosultant : Wanchana Tonthanant
Graphic : Chainarong Phaphonngam
Editorial Office : 5/20 Moo 2, Chaofa Rd., T.Wichit, A.Muang, Phuket 83000
Tel 076 221 884, 08 1552 3790 Email : harin_s@hotmail.com
Phraphutthamingmongkhon Sattha 45 Foundation : 42/14 Moo2, Thepkasattree Rd.,
T.Rasada, A.Muang, Phuket 83000 Tel 076 373 138-9, 08 1891 3827 Fax 076 373 140
www.mingmongkolphuket.com, www.sattha45foundation.com
Printer : Sahathammik Co., Ltd.
Tel 0 2864 0434-5 Fax 0 2864 3540 Email : sahadhammik@gmail.com

บทบรรณาธิการ

สืบเนื่องจากบทความ “พระมหากรุณาธิคุณแด่อิสลามิกชน” ในแสงพระธรรม ฉบับที่แล้ว(ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 กรกฎาคม-ธันวาคม 2562) อันเกิดจาก กองบรรณาธิการวารสารได้รับรู้เรื่องราวของพี่น้องชาวสามจังหวัดชายแดนใต้ ขณะเดินทางลงไปร่วมจัดงานบวชเจ้าหน้าที่ทหารประจำการจังหวัดนราธิวาส กับคณะมูลนิธิพระพุทธรูปมิ่งมงคล ศรีทธา ๔๕ เมื่อเดือนมีนาคม 2562 ฉบับนี้ จึงใคร่นำเสนอเรื่องราวของงานบวชดังกล่าว ซึ่งเป็นงานสำคัญของโครงการ “ชวนโยมเข้าวัด สมานฉันท์ รักษาถิ่นชายแดนใต้” โดยมูลนิธิร่วมกับหลาย ภาคส่วนดำเนินการเพื่อเสริมสร้างความสงบสุขแก่ท้องถิ่น

นอกจากนั้น ฉบับนี้ยังมีสารคดีชวนเที่ยวทางวัฒนธรรมในจังหวัดนราธิวาส คือ “วัดสุดท้ายปลายด้ามขวาน” ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่ที่มีพิพิธภัณฑที่จัดแสดง นิทรรศการต่างๆอย่างน่าสนใจตั้งอยู่ภายในวัด คือวัดชลธาราสিংเห อำเภอดากใบ อาทิเช่น นิทรรศการแสดงเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ใน สมัยรัชกาลที่ 5 กว่าร้อยปีที่แล้ว ว่าด้วยเอกราชอธิปไตยของชาติระหว่างสยาม กับอังกฤษ อันวัตถุสืบมาบทความดังกล่าวนี้ล้วนเกิดจากทริปท่องเที่ยวชายแดน สามจังหวัดในโครงการ “ชวนโยมเข้าวัดฯ” นั่นเอง ทั้งนี้ กองบรรณาธิการ แสงพระธรรม หวังว่าสามเรื่องนี้จะทำให้ผู้อ่านได้เข้าใจสภาพการณ์และ สถานที่ท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของจังหวัดนราธิวาสในมิติต่างๆได้ไม่มากก็น้อย

สำหรับ “ร่างทรง-คนทรง : เท็จหรือจริง (1)” โดย นพพร สุวรรณพานิช ในฉบับนี้ แม้จะเป็นเรื่องความเชื่อนอกพระพุทธศาสนา แต่เราเห็นว่าเป็น ข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ทั่วทุกมุมโลก และความเชื่อนี้ก็ยังดำรงคงอยู่ และสืบทอดถึงปัจจุบัน แม้จะลดน้อยลงไปมากแล้วทั้งในและต่างประเทศ หากเราสามารถพิจารณาเนื้อหาข้อมูลอย่างวางใจเป็นกลาง โดยเทียบกับ หลักพุทธธรรมหรือหลักวิทยาศาสตร์ เราก็อาจเกิดความรู้ที่จะเป็นคุณประโยชน์ และกำหนดท่าทีที่ถูกต้องต่อสิ่งลึกลับนี้ในฐานะชาวพุทธได้

Editorial Preface

Translated to English : Barry Ismail

Regarding the article; “Royal grace to the Muslims” in the last *The Light of Dharma* Volume 4 Issue 1, July - December 2019 written by the editorial staff, we travelled, accompanied by the group of Phraphutthamingmongkhon Sattha 45 Foundation, in March 2019, to participate in the ordination ceremony for military personnel stationed in Narathiwat Province. We got to know the situation in the three southern border provinces. Now we would like to present the story of the ordination ceremony which is an important work of the project “Inviting to Temple and Reconciliation to Preserve the South”. The Foundation, in collaboration with many other stakeholders, has taken steps to strengthen local peace.

Included in this issue is an article inviting cultural travel within Narathiwat province, “Chothara Singhe Temple : Final Temple, The End of the Border”. This temple in Takbai district has an old museum displaying a variety of interesting exhibitions. Located inside the temple is an exhibition showcasing the important historical event of over one hundred years ago, during the reign of King Rama V. The event are pertaining to the independence and national sovereignty between Siam and England. These three articles originate from the three southern provinces. In the Inviting to Temple project, the editorial staff of *The Light of Dharma* hopes that these three stories combined, will allow readers to understand the situation and cultural tourist attractions of Narathiwat in more detail.

For “Medium : Fake or Real (1)” by Nopporn Suwanphanit in this issue. Even though Mediums are a matter of belief outside of Buddhism, we, the Editors, see that it has occurred in history all over the world. This belief in Medium still exists and is inherited to the present day, although its’ practice has been greatly reduced both at home and abroad. If we can consider the content with an open mind and comparing it with the principles of Buddhism and science, we may gain the knowledge useful in determining the right attitude towards this mystery, as Buddhists.

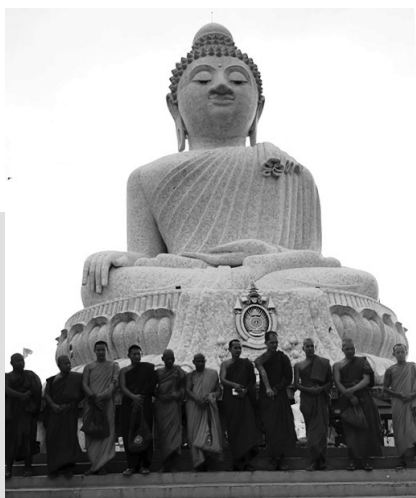

(1)บรรยายธรรม

31 พฤษภาคม 2562

สุพร วนิชกุล นำคณะวิทยากรมูลนิธิพระพุทธรูปมิ่งมงคล ศรีธธา ๔๕ บรรยายธรรมและฝึกสมาธิเบื้องต้นแก่นักเรียนโรงเรียนขจรเกียรติศึกษา กะทู้

(2)นิมนต์พระไปนราฯ

4 มิถุนายน 2562

มูลนิธิฯ อาราธนาพระสงฆ์หมู่แรกแห่งปี 2562 ออกเดินทางไปจำพรรษายังวัดโนนราธิวาส ตามโครงการ “ชวนโยมเข้าวัด สมนฉันท์ รักษาถิ่นชายแดนใต้” จำนวน 11 รูป

(3)เพื่อนักโทษ

7 มิถุนายน 2562

สุพร วนิชกุล ประธานมูลนิธิฯ บรรยายธรรมและฝึกสมาธิเบื้องต้นแก่นักโทษหญิงเรือนจำจังหวัดภูเก็ต

(4) เพื่อเยาวชน

21 มิถุนายน 2562

สุพร วณิชกุล ประธานมูลนิธิฯ บรรยายเรื่องโทษของ ยาเสพติด ประกอบ ศรียัตนาวัต วิทยาการมูลนิธิฯ สอนสมาธิแบบเคลื่อนไหว ให้แก่นักเรียนระดับ ชั้นประถมศึกษา โรงเรียนดาวรุ่งวิทยา

(5) ศาสสิกชนจากพร่อน

28 มิถุนายน 2562

ผู้สูงอายุจากตำบลพร่อน อำเภอดงบัง นครราชสีมา 250 คน มาเยี่ยมชมพุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด สักการะ พระใหญ่เมืองภูเก็ท และรับมอบบาตรและผ้าไตรเพื่อนำไปใช้ในงานอุปสมบทหมู่ ณ วัดที่อำเภอดงบัง

(6) ทำบุญเข้าพรรษา

28 มิถุนายน 2562

มูลนิธิฯ จัดรถบุปผชาติ 2 คันร่วมขบวนแห่เทียน ในเทศกาลเข้าพรรษา ณ

วัดลัฏฐินาราม เพื่อนำไปถวายแด่วัดไชยธาราราม วัดลัฏฐินาราม วัดสีลสุภาราม และพุทธอุทยาน ยอดเขานาคเกิด พร้อมทั้งตั้งโรงทานเลี้ยงอาหารผู้ มาร่วมงาน

(7) ช่วยงานบวช

5 กรกฎาคม 2562

มูลนิธิฯ มอบบาตรและผ้าไตร 12 ชุด แก่หน่วยเฉพาะ กิจนาวิกโยธิน กองทัพเรือ 33 นครราชสีมา เพื่อร่วมงาน อุปสมบทหมู่ประจำปี 2562 ที่จัดขึ้น ณ วัดประชุมชล ธารา นครราชสีมา ในวันที่ 14 กรกฎาคม 2562

(8)เยาวชนปลูกป่า ธรรมะปลูกเยาวชน

6 กรกฎาคม 2562

คณะครูและนักเรียนโรงเรียนดาวรุ่งวิทยา 200 คน นำโดยซิสเตอร์ดวงแข รัตโนภาส ผู้อำนวยการโรงเรียน ร่วมกันปลูกหญ้าแฝกและต้นไม้ ณ พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด พร้อมทั้งเข้าฝึกสมาธิ เบื้องต้นและร่วมรับประทานอาหารกลางวัน

(9)ที่พัค ณ พุทธอุทยานฯ

9 กรกฎาคม 2562

ว่าที่ร.ท.ตระกูล โทธรรม ผอ.ศูนย์อำนวยการบริหารศาสนาและ

บรรพชาสาธณภิกขุ กล่าวขอบคุณคณะทำงานพระใหญ่ ที่ให้การต้อนรับคณะเจ้าหน้าที่จากกรมฯ ให้เข้าพักกินอยู่ช่วงฝึกป้องกันและบรรพชาสาธณภิกขุแบบบูรณาการ ณ พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด ระหว่างวันที่ 3-8 กรกฎาคม 2562

(10)เทียนสู่ใต้

มูลนิธิฯ ร่วมกับเทศบาลตำบลลองจัดเทียนไปถวายวัดทางภาคใต้ในประเพณีเข้าพรรษา ปี 2562 ดังนี้ :-

12 กรกฎาคม : ถวายพร้อมบริวาร ณ วัดพระพุทธ อำเภอดากใบ นราธิวาส ร่วมกับคณะนักเรียนจากโรงเรียนผู้สูงอายุ เทศบาลตำบลรัชฎา

17 กรกฎาคม : ถวายพร้อมบาตร-ผ้าไตรจำนวน10 ชุด ร่วมกับชมรมรักษางานรา เขต 7 ณ วัดทุ่งคา อำเภอยี่งอ นราธิวาส

(11)เพื่อชาวบรา

13 กรกฎาคม 2562

ในการสนับสนุนงานอุปสมบทประจำปีของจังหวัดนราธิวาส 14 กรกฎาคม ณ วัดประชุมชลธารา มูลนิธิฯยังใช้โอกาสนี้นำสิ่งของจำเป็นไปมอบให้ชาวไทยมุสลิมและชาวไทยพุทธ และหน่วยทหารในพื้นที่ด้วย

(12)ชาวสาธุทำบุญพระใหญ่
13 กรกฎาคม 2562

คณะชมรมผู้สูงอายุตำบลสาธุ
อำเภอพระแสง สุราษฎร์ธานี
นำโดยจ่านง ชุศรี-ประธาน
ชมรม และนำพล นิมเรือง
นายกองค์การบริหารส่วน

ตำบลสาธุ เดินทางมาสักการะพระใหญ่ ร่วมรับประทานอาหารเจ รับฟังบรรยายสรุปความเป็นมาโครงการ
พระใหญ่เมืองภูเก็ต และร่วมทำบุญโครงการ

(13)เสปียงหน่วยแพทย์

18 กรกฎาคม 2562

มูลนิธิฯ จัดอาหารให้แก่หน่วยแพทย์อาสา
สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี
(พอ.สว.) จำนวน 60 คน ซึ่งลงพื้นที่
ณ โรงเรียนบ้านป่าครองชีพ ตำบลเทพกระษัตรี ภูเก็ต

(14)เลี้ยงอาหาร

20,28 กรกฎาคม และ 12,20 สิงหาคม 2562

มูลนิธิฯ เปิดโรงทานบริการอาหารฟรีที่โรงพยาบาลวชิระภูเก็ต

(15)ฝึกสติ

27 กรกฎาคม 2562

วิทยาการมูลนิธิฯ ร่วมให้การอบรมสติปัญญาขั้นสูง ที่อ่าวฉลอง
วิลล่ารีสอร์ทแอนด์สปา ระหว่างวันที่ 27 กรกฎาคม - 2
สิงหาคม 2562

(16)เฉลิมพระเกียรติ

28 กรกฎาคม 2562

มูลนิธิฯ ร่วมกับเทศบาลตำบลลอง และชาวชุมชนในท้องที่ จัดกิจกรรมปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ เนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด

(17)เพื่อผู้ป่วยติดเตียง

1 สิงหาคม 2562

สำราญ จินดาพล นายกเทศมนตรีตำบลลอง รับมอบผ้าอ้อมสำเร็จรูปจากมูลนิธิฯ ณ สำนักงาน

เทศบาลตำบลลอง เพื่อนำไปมอบให้แก่ผู้ป่วยติดเตียงที่ยากไร้ในท้องที่

(18)อนุรักษ์ป่าชายเลน

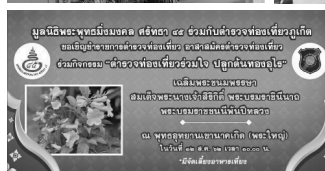
4 สิงหาคม 2562

มูลนิธิฯ จัดอาหารเลี้ยงคณะผู้ร่วมปลูกป่าชายเลน 900 คน ณ บ้านป่าสัก หมู่ 4 ตำบลปากคลอง ในกิจกรรมของมูลนิธิอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอันดามัน ร่วมกับมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต

(19)วันแม่

9,10,12 สิงหาคม 2562

มูลนิธิฯ ร่วมกับร.ร.ดาวรุ่งวิทยา จัดงานตักบาตรพระสงฆ์ 9 รูป ในวันที่ 9 สิงหาคมนี้ ถวายพระราชกุศลเนื่องในวันแม่แห่งชาติ 12 สิงหาคม พระประธานสารโสภณ เจ้าคณะจังหวัด(ธรรมยุต) ภูเก็ต พังงา กระบี่ ภูเก็ต และคณะสงฆ์จากพุทธอุทยานยอดเขานาคเกิดร่วมรับบาตร โดยนำของต่างๆ เหล่านี้ไปมอบให้คุณแม่หลังคลอด และผู้ป่วยตามตึกต่างๆ ณ โรงพยาบาลวชิระภูเก็ต และผู้ด้อยโอกาสโรงเรียนภูเก็ตปัญญานุกูล

(20) รำลึกพล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ 18 สิงหาคม 2562

ตัวแทนมูลนิธิฯ ไปเป็นประธานงาน
สวดพระอภิธรรมอุทิศส่วนกุศลแก่
พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ อดีตประธานองคมนตรี และมอ
เงินสมทบทุนแก่ศาลเจ้าผู้จัดงาน ณ ศาลเจ้ากิ้วเที้ยนเก้ง
สะพานหิน

(21) รักษาถิ่นชายแดนใต้ 11-14 กรกฎาคม 2562

คณะมูลนิธิฯ และคณะนักเรียนจากโรงเรียนผู้สูงอายุ เทศบาลตำบล
รัชฎา ร่วมงานอุปสมบทหมู่พลทหารกองทัพบกจำนวน 12 นาย
ณ วัดโพธิ์ปฐมवास อำเภอเมือง สงขลา และถวายเทียนพรรษาที่
วัดพระพุทธ อำเภอตากใบ นราธิวาส

ในโครงการ “ชวนโยมเข้าวัด สมน้ำฉันท์ รักษาถิ่นชายแดนใต้”

20-22 สิงหาคม 2562

เดินทางไปยังนราธิวาสเพื่อติดตามงานในโครงการ “ชวนโยมเข้าวัดฯ”
และเข้ากราบเยี่ยมพระเทพศีลวิสุทธิ เจ้าคณะจังหวัดนราธิวาส ที่
วัดประชุมชลธารา

(22) บรรยายธรรม

23 สิงหาคม 2562

มูลนิธิฯ โดยนิตยา เหล่ามนโนสุวรรณ์ บรรยายธรรมเรื่อง “พระคุณของแม่” และประกอบ ศิริรัตนาวดี แนะนำ
“การทำสมาธิแบบเคลื่อนไหวและแผ่เมตตาจิต” ณ โรงเรียนดาวรุ่งวิทยา

(23) บรรยายธรรม

1 ตุลาคม 2562

เรือนจำจังหวัดภูเก็ตร่วมกับ
มูลนิธิฯ จัดงานถือศีลกินผัก ครั้งที่
19 โดยศาลเจ้าจุ้ยตุ่ยและศาลเจ้า
กิ้วเที้ยนเก้งสนับสนุนอาหารเจ

ตลอด 9 วัน มีผู้ต้องขังชายหญิง 200 คนสมัครเข้าร่วม ในวันเปิดงาน สุพร วณิชกุล ประธานมูลนิธิฯ นำสวด
มนต์และฝึกอบรมสมาธิแก่ผู้ต้องขัง พร้อมมอบวารสารแสงพระธรรม ฉบับที่มีบทความเกี่ยวกับการทาน
มังสวิรัตให้ห้องสมุดเรือนจำ หรินทร์ สุขวจน์ บรรณาธิการวารสาร บรรยายเรื่องภูมิปัญญาโบราณกับการงด
อาหารเพื่อสุขภาพ กำเนิดการถือศีลกินผักในภูเก็ต และชาวพุทธกับอาหารมังสวิรัต

(24)ฟักทองในเทศกาล

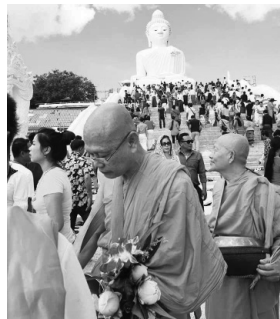
1 ตุลาคม 2562

มูลนิธิฯ มอบฟักทอง 500 กิโลกรัม
แต่ศาลเจ้าจู้ต่วย ศาลเจ้าสะพานหิน
ศาลเจ้าราไวย์ และศาลเจ้าท่าเรือ
เพื่อให้ประกอบอาหารแจกจ่ายแก่
ประชาชนในเทศกาลกินเจปีนี้

(25)ตักบาตรเทโว

13 ตุลาคม 2562

มูลนิธิฯ จัดงานตักบาตรเทโวโรหณะ
ในวันออกพรรษาประจำปีนี้ ณ พุทธ
อุทยานยอดเขานาคเกิด

(26)เพื่อโรงพยาบาลฉลอง

22 ตุลาคม 2562

มูลนิธิฯ จัดรถแบคโฮและคนงานเข้าปรับพื้นดิน
หน้าอาคารหลักโรงพยาบาลฉลอง เนื้อที่ราว 1 ไร่
เพื่อการตกแต่งภูมิทัศน์รอบโรงพยาบาลฉลอง

(27)กฐินพระใหญ่

27 ตุลาคม 2562

มูลนิธิฯ จัดงานกฐินสามัคคีประจำปี 2562 มีพระครูวิสุทธกิจติยาภรณ์ เจ้าคณะตำบลฉลองเป็นประธานฝ่าย
สงฆ์ น.พ.ชชาติ นิจวัฒนา ผอ.โรงพยาบาลฉลอง ประธานฝ่ายฆราวาส พระปลัดประดิษฐ์ มณีจินโท เจ้าคณะ
ตำบลศรีสาคร นราธิวาส พระอธิการทรงชัย ตปสีโล เจ้าอาวาสวัดเกาะกันตนา กระบี่ และสำราญ จินดาพล
นายกเทศมนตรีตำบลฉลองร่วมงาน

(28)โรงทานลอยกระทง

11 พฤศจิกายน 2562

มูลนิธิฯ จัดโรงทานบริการอาหารแก่ประชาชนในงานประเพณีลอยกระทง จัดโดยเทศบาลตำบลคลองบริเวน สะพานท่าเทียบเรือป่าห้วย ตำบลคลอง

(29)ปลูกป่าชายเลน

21 พฤศจิกายน 2562

มูลนิธิฯ จัดโรงทานบริการอาหารแก่ผู้ร่วมปลูกป่าชายเลนในโครงการ “ความร่วมมือเพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูชายฝั่งและปลูกป่าชายเลนพื้นที่จังหวัดภูเก็ต” ภายใต้ศาลแขวงภูเก็ต สำนักงานคุมประพฤติจังหวัดภูเก็ต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตภูเก็ต ฯลฯ มีผู้ถูกคุมประพฤติอาสา 400 คน เยาวชนและประชาชนอาสาในท้องถิ่น ร่วมกันปลูกต้นไม้ 1,500 ต้น ณ ป่าชายเลนชุมชนท่าสัก ตำบลปากคอก อำเภอลาด

(30)บวชพระประจำปี

28 พฤศจิกายน 2562

วัดกิตติสังฆาราม(กะตะ) และมูลนิธิฯ จัดงานอุปสมบทประจำปี “บวชพระเพื่อพ่อ” จำนวน

9 รูป สามเณร 1 รูป โดยมีพระครูวิสุทธิกิตติยาภรณ์ เจ้าคณะตำบลคลองเป็นพระอุปฌาย์ พล.ต.เชษฐา ตรงดี รองผู้บัญชาการหน่วยสงครามพิเศษเป็นประธานฝ่ายฆราวาส

(31)สอบธรรมประจำปี

29 พฤศจิกายน 2562

สุพร วณิชกุล ประธานมูลนิธิฯ อ่านคำปราศรัยของสมเด็จพระมหาวีรวงศ์ แม่กองธรรมสนามหลวง ในวันเปิดสอบธรรมศึกษาประจำปี 2562

ระดับนักเรียนที่โรงเรียนดาวรุ่งวิทยา ในฐานะผู้สนับสนุนทุนการดำเนินการต่อเนื่องมาเป็นปีที่ 11 โดยมีพระประสาธน์สารโสภณ เจ้าคณะจังหวัดภูเก็ต พังงา กระบี่ ธารทอง(ธรรมยุต) มาเป็นประธานการสอบ

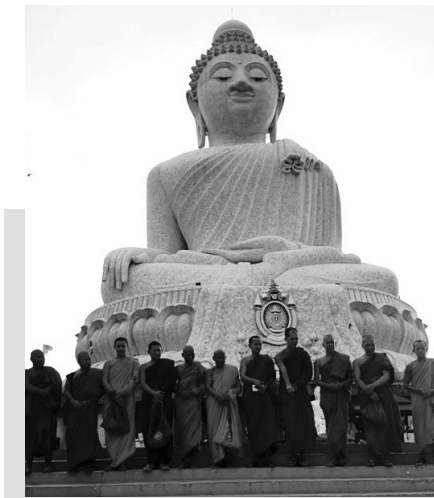
PHUKET BUDDHIST ACTIVITIES

(1) Dharma lecture

31 May 2019

Suporn Vanichakul led the group of lecturers of Phraphutthamingmongkhon Sattha 45 Foundation to give lectures and teach basic meditation practice to students from Kajonkietsuksa School.

(2) Inviting monks to Narathiwat

4 June 2019

The Foundation, inviting the first group of 11 monks of the year 2019, set off to the temple in Narathiwat in keeping with the project “Inviting to temple to preserve the southern border area”.

(3) For the prisoners

7 June 2019

President of the foundation, Suporn Vanichakul, delivers the Dharma lecture and basic meditation practice for female prisoners in Phuket Province.

(4) For the youth

21 June 2019

President of the foundation, Suporn Vanichakul, lecturing on the penalties of drug addiction and the Foundation's speaker, Prakorb Srirattanawadee, demonstrated "Motion meditation" for elementary school students at Dowroongwitthaya School.

(5) Buddhist from Phron

28 June 2019

250 elderly from Phron Subdistrict, Takbai District, Narathiwat Province came to visit the Buddha Garden on Mt. Nakkerd. There they paid homage to the Big Buddha in Phuket and received alms bowls and tri robes for use in ordination ceremony at the temple in Takbai District.

(6) Making merit

28 June 2019

The Foundation organized for two cars to be decorated in flowers to join the Candle procession during the Buddhist Lent festival at Latthiwanaram yellow Temple. To be given to Chaitharam Temple, Latthiwanaram Temple, Sirisilsupharam Temple and Buddha Garden on Mt. Nakkerd as well as setting up a cafeteria for the attendees.

(7) Assisting with ordination

5 July 2019

The Foundation donated 12 alms bowls and tri yellow robes to the Marine Corps 33 Narathiwat Special Task Force to participate in the mass ordination ceremony of the year 2019 held at Wat Prachum Chonthara, Narathiwat on July 14th.

(8) Dharma awakens youth & tree planting
6 July 2019

A group of 200 teachers and students from Dowroong Wittaya School, led by School Director Sister Duangkhae Rattanopas, joined together to plant vetiver grass and bamboo trees at Buddha Garden on Mt. Nakkerd, they also attended basic meditation practice and were served lunch.

(9) Accommodation at the Mt. Nakkerd
9 July 2019

Acting Lieutenant Governor Trakul Thotham, Director of the Disaster

Relief Center and Department of Disaster Prevention and Mitigation gave thanks to the Big Buddha working group. The group had welcomed the staff from the Department, offering them accommodation their hospitality during the integrated disaster prevention and mitigation practice held at the Buddha Garden on Mt. Nakkerd, from July 3rd to the 8th.

(10) Candles to the south

The Foundation, joining together with the Chalong Subdistrict Municipality, organized candles to be given as offerings to temples in the southern region during the Buddhist Lent in the year 2019 as follows : -

12 July: Offering monks at PhraBuddha Temple, Takbai District, Narathiwat joined with a group of student from Ratsada Sub-district Municipality Seniors School, Phuket.

17 July: Offering alms bowls and tri yellow robes to 10 monks together with the Bang Nara Conservation Club, Region 7, at Thungkha Temple, Yee-ngor District.

(11) For the Nara people
13 July 2019

Providing support for the annual ordination ceremony of Narathiwat Province held on 14 July at Wat Prachum Chonthara. The foundation also uses this opportunity to give essential things to Thai Muslims and Buddhists as well as military units in the area.

(12) Sakhoo people make merit with The Big Buddha
13 July 2019

The Elderly Club of Sakhoo Sub-district, Phrasaeng District, Suratthani, led by President of the Club, Chamnong Chusri - and

President of Sakhoo Sub-district Administration Organization, Namphol Chimruang, travel to worship the Big Buddha and join in with the vegan meal. They listened to a briefing on the history of the Phuket Big Buddha Project as well as making merit through the project.

(13) For the Volunteers

18 July 2019

The Foundation provided meals to the Princess Mother's Volunteers Medical Unit, HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn, which were visiting at Ban Pakhrongcheep School, Thep Krasattri Sub-district Phuket.

(14) Donating food

20-28 July and 12,20 August 2019

The foundation opened a free dining corner at Vachira Phuket Hospital.

(15) Practice mindfulness

27 July 2019

The advisor of the Foundation participated in four mindfulness-training sessions at Aochalong Villa Resort & Spa between 27 July - 2 August 2019.

(16) Commemoration

28 July 2019

The Foundation, along with the Chalong Sub-district Municipality as well as local people organized to plant forests in honor of His Majesty the King. On the birthday of His Majesty the King at Buddha Garden on Mt. Nakkerd.

(17) For bedridden patients

1 August 2019

Chalong District Mayor, Samran Jindaphon, accepted sanitary diapers from the

Foundation at Chalong Sub-district Municipality Office for distribution to bedridden patients in the area.

(18) Mangrove forest conservation

4 August 2019

The Foundation, in collaboration with the Prince of Songkla University Phuket Campus, provided food to a group of 900, mangrove re-foresters, at Baan Pasak, Moo 4, Pakhlok Sub-district, during the activities conducted by the Andaman Natural Resources Conservation Foundation.

(19) Mother's Day

9,10,12 August 2019

The Foundation joined with Dowroongwiththaya School to organize alms-giving ceremonies for 9 monks' on 9 August giving merit for Mother's Day on 12 August. Provincial priests (Thammayut), Phuket, Phang-nga, Krabi, Ranong and the clergy from Buddha Garden on Mt. Nakkerd, joined in to receive the alms bowls. By bringing these various items to new mothers and patients, in various buildings at Vachira Phuket Hospital and also for the underprivileged at Phuketpanyanukul School.

(20) Remembrance of General Prem

18 August 2019

The Foundation representative went to be the president of the Phra-aphitham Dedication Charity Ceremony for General Prem Tinsulanon, former President of the Privy Council and to donate to the organizer of the Kiew Thian Keng Shrine, Saphanhin.

(21) Preserve the southern border areas

11-14 July 2019

Faculty of the Foundation, and a group of student from Ratsada Sub-district Municipality Seniors School, Phuket participated in the Ordination Ceremony of 12 Navy officers at Pho Pathomawat Temple, Muang District Songkhla Province. There they offered

candles for Buddhist Lent at Phraphut Temple, Takbai District, Narathiwat Province, under the project of “Inviting to temple to preserve the southern border area”.

20-22 August 2019

Travel to Narathiwat to follow the work in the project. “Inviting to temple to preserve the southern border area” and paid a visit to Phrathep Sinwisut, Narathiwat Province Dean at Prachum Chonthara Temple.

(22) Dharma lecture

23 August 2019

The Foundation by Nittaya Lao-manosuvorn Dharma talk “The grace of mother” and Prakorb Srirattanawadee introduced “Moving Meditation and Compassionate Mind” at Dawroong Wittaya School.

(23) Dharma lecture

1 October 2019

Phuket Provincial Prison, along with the Foundation organized the 19th Buddhist Vegetarian Festival by Jui Tui Shrine and Kew Thien Keng Shrine and

promoted the eating of vegetarian food for 9 days. 200 male and female inmates applied to participate in the opening ceremony. Suporn Vanichakul president of the Foundation joining the praying and meditation training was held for inmates as well as donating the *Light of Dharma* Magazine with the Issue having an article about vegetarianism, for the prison library. Harin Sukavat, editor of the Magazine, lectured on ancient wisdom and fasting, the origins of vegetarianism in Phuket, and Buddhism and vegetarian food.

(24) Pumpkin for Festival

1 October 2019

The Foundation donated 500 kilograms of pumpkin to Jui Tui Shrine, Saphanhin Shrine, Rawai Shrine and Tharue Shrine for cooking and distributing to the people for this Vegetarian Festival.

(25) Offering Devo

13 October 2019

The Foundation organized Devo Rohana Ceremony on the Buddhist Lent Day.

(26) For Chalong Hospital

22 October 2019

The Foundation organized a backhoe, trucks and workers for earthworks in front of the main building at Chalong Hospital in order to landscape about 1 rai.

(27) Kathin at Big Buddha

27 October 2019

The Foundation organized the Kathin Unity Festival 2019 with Phrakhru Wisut Kityaphorn, Chalong Sub-district dean is the president of the festival, Dr. Chuchat Nitwatthana, director of Chalong Hospital. President of the clerk Pradit Manit, Dean of Srisakhon Narathiwat Sub-district, Rector Songchai Tapasilo, abbot of Koh Lanta Temple, Krabi and Samran Jindaphon the Mayor of Chalong Sub-district Municipality also attended the event.

(28) Loy Krathong alms canteen

11 November 2019

The Foundation organized a alms canteen for the people in Loi Krathong festival. Organized by Chalong Sub-district Municipality in the area of Pa Lai Pier, Chalong Sub-district.

(29) Planting mangrove forests

21 November 2019

The Foundation provided a food service booth for the mangrove growers under the project “Cooperation for Conservation, Rehabilitation and Mangrove Plantation in Phuket Area” under the Phuket District Court. Phuket Probation Office, Prince of Songkla University Phuket Campus, etc. There were approximately 400 youth and adult probationer volunteers involved and jointly, they planted 1,500 trees at Thasak Mangrove Forest, Pakhlok Sub-district, Thalang District.

(30) Ordination of the Buddhist monk

28 November 2019

Kittisangkham Temple (Wat Kata) and the Foundation organized the annual

ordination ceremony “Ordained Monk for Father”, among the 9 monks and 1 novice, with Phrakhrui Wisut Kityaphorn, Chalong Sub-district dean. Major General Chettha Trongdee, Deputy Commander of the Special War Unit, is the laity president.

(31) Annual Dharma Exam

29 November 2019

Suporn Vanichakul, the president of the foundation read the speech by Somdet Phra Mahawirawong the Maekong Tham Sanam Luang on the opening day of the Dhamma Study test Year 2019 (student level) at Dawroongwitthaya School. The Foundation continued to sponsor the ongoing operations for the 11th year, with Phuket Provincial Dean, Phang-nga, Krabi, Ranong (Thammayut) becoming the exam president.

พักรบพบพระ

ไกรดี ธรรมสาร

ด้วยพันธกิจออกช่วยเหลือพี่น้องภาคใต้ตอนล่างที่ประสบอุทกภัยเมื่อปลายปี 2559 ซึ่งมูลนิธิพระพุทธรังษิตมณฑลศรีทรา ๔๕ ได้จัดตั้งศูนย์ “น้ำใจไทยที่ไหลริน เย็นทั่วถิ่นแผ่นดินไทย” จัดหาและรับบริจาคสิ่งของจำเป็น ส่งหน่วยเคลื่อนที่นำลงไปช่วยเหลือยังพื้นที่ในจังหวัดนราธิวาสและจังหวัดชายแดนใต้ ตั้งแต่วันที่ 6 ถึง 20 มกราคม 2560 เน้นการเข้าถึงพื้นที่เป็นหลัก ในการนี้ได้ประสานกับหลายภาคส่วน ได้แก่ พระสังฆาธิการ ผู้นำชาวบ้าน และข้าราชการ โดยหลังจากสถานการณ์ปกติ มูลนิธิยังเฝ้าดูเหตุการณ์และสื่อสารกับบุคคลต่างๆ ที่ร่วมประสานงานกันมา ได้ประจักษ์ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ความยากลำบากของพระสงฆ์ พุทธศาสนิกชน และข้าราชการทหารที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่

จนถึงวาระงานกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาประจำปี ได้เกิดความร่วมมือกันในงานบรรพชาสามเณรฤดูร้อนประจำปีในเดือนเมษายน 2560 ระหว่างวัด ผู้มีจิตศรัทธาในจังหวัดนราธิวาสกับมูลนิธิ ได้แก่ การจัดหาสิ่งของเครื่องบวชนำไปมอบให้ สนับสนุนให้สามเณรบวชใหม่และพระพี่เลี้ยงเดินทางไปทัศนศึกษาและฝึกอบรมธรรมร่วมกับพระสงฆ์สามเณร ในจังหวัดภูเก็ต โดยพำนัก ณ ที่พักสงฆ์ภายในพุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด เมืองภูเก็ต (ซึ่งมูลนิธิกำลังดำเนินโครงการอยู่)

หน้าวัดอุไรรัตนารามวันงาน

ก่อนปลงศพ

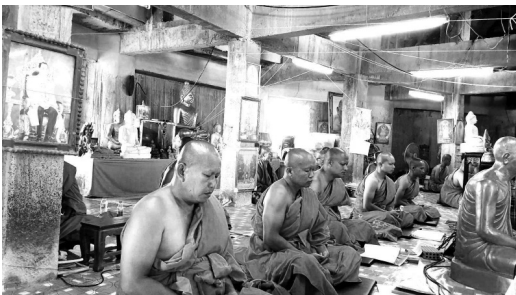
(แถวยืน จากซ้าย) สุพร วณิชกุล(ประธานมูลนิธิพระพุทธรังษิตมณฑลศรีทรา ๔๕) พระสมุห์จิระพนธ์ ธรรมจาโร(เจ้าอาวาสวัดอุไรรัตนาราม) น.อ.สันติ เกศศรีพงษ์ศา(ผู้บังคับหน่วยเฉพาะกิจ กรมทหารพรานนาวิกโยธิน กองทัพเรือ)

พิธีบวชในพระอุโบสถ

กลองยาวทหารหญิง

พระนวกะปฏิบัติกิจที่พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด (พระใหญ่เมืองภูเก็ต)

ไปทัศนศึกษาและมอบของจำเป็นแก่ชาวเลหมู่บ้านที่ไฟไหม้ ณ เกาะสุรินทร์ใต้ จังหวัดกระบี่

จากการไปมาหาสู่ ร่วมกิจกรรมในพื้นที่ดังกล่าว ทางมูลนิธิพบปัญหาที่วัดจำนวนไม่น้อยขาดแคลนพระสงฆ์ ไม่สามารถประกอบศาสนกิจ เช่น พิธีสำคัญทางศาสนา การทอดกฐิน หรือบางวัดแทบจะเป็นวัดร้าง ไม่สามารถเป็นที่พึ่งของชุมชนได้ มูลนิธิและสาธุชนจังหวัดนราธิวาส จึงหารือกันมีมติจัดทำโครงการ “ชวนโยมเข้าวัด สมานฉันท์ รักษาถิ่นชายแดนใต้” อาราธนาพระภิกษุสงฆ์ในจังหวัดต่างๆ ลงไปพำนักและปฏิบัติกิจในวัดของจังหวัดนราธิวาส เพื่อร่วมฟื้นฟูวัดกับชุมชนรอบๆ ให้กลับมาเป็นปกติ สร้างความอุ่นใจแก่ชาวบ้าน และสนับสนุนด้านความมั่นคงของรัฐในทางวัฒนธรรมเท่าที่จะกระทำได้

กระทั่งต้นปี 2562 มูลนิธิได้มีโอกาสดแลกเปลี่ยนกับฝ่ายความมั่นคงในพื้นที่ เสนอให้ทหารผู้ปฏิบัติหน้าที่ได้มีโอกาสพักเสริมสร้างความสงบของจิตใจด้วยหลักธรรม จึงเป็นที่มาของการจัดงานอุปสมบททหารพรานกรมนาวิกโยธินกองทัพบกเรือซึ่งประจำการอยู่ที่จังหวัดนราธิวาส อันมีทหารสมัครใจบวช 12 นาย ณ วัดอุไรรัตนาราม อำเภอบาเจาะ เมื่อ 2 เมษายน 2562 โดยมีประชาชนและผู้อาวุโสในพื้นที่และจากกรุงเทพฯ หลายภาคส่วน ทั้งชาวไทยพุทธและไทยมุสลิมเข้าร่วมงาน ทั้งนี้พระนวกะทั้ง 12 รูปจะเดินทางไปพำนักเพื่อฝึกปฏิบัติกิจที่พุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด (พระใหญ่เมืองภูเก็ต) ราว 2 สัปดาห์ ก่อนกลับไปปฏิบัติหน้าที่ยังจังหวัดนราธิวาสต่อไปหลังจากสีกหาลาเพศ

Armistice to Become Monk

Guide Thammasan

With a mission to help the southern brothers and sisters who had suffered due to the floods at the end of 2016, the Phraphutthamingmongkhon Sattha 45 Foundation established the Center “Thai kindness flows throughout Thailand”. The center provided mobile units that accepted donations of basic necessities that were sent to help in Narathiwat , and other provinces along the way.

From 6 to 20 January 2017, the Center focused on opening access to the areas affected by flooding by coordinating with many the stakeholders including monks, administrators, villagers and civil servants. After that situation was addressed, the Foundation then oversaw local events, assisted with communications between various stakeholders who collaborated in re-establishing the lives of the local people by addressing the difficulties faced by the Buddhist monks, Buddhists practitioners and the military officials, in performing their duties in the area.

The devotional temple in Narathiwat Province set the annual Buddhist religious event, “The novice ordination ceremony of the annual summer season”, for April 2017. With cooperation from the Foundation, the articles for the ordination were given to encourage new novices (as well as the

In front of Urairattanaram Temple on the ceremonial

Before shaving hair

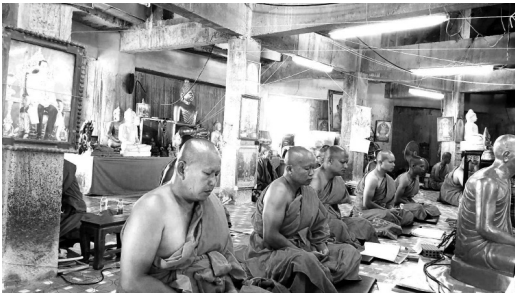

(Row standing from the left) Suporn Vanichakul (President of the Phraphutthamingmongkhon Sattha 45 Foundation), the Venerable Jiraphon Dhammajaro (Abbot of Urairattanaram Temple), Commandore Santi Ketsiphongsa (commander Department of Scouting, Marine Corps)

already ordained monks) to travel to Phuket. Once there, they undertook Dharma studies and training, along side local monks and novices. During this time they resided at Buddha Garden on Mt. Nakkerd, in Phuket town (the Foundation is currently working on this site as well).

Tom-tom drum female soldier

Phra Nawakas (new monks) practiced at Buddha Garden on Mt. Nakkerd (Phuket Big Buddha)

Study trip and give necessities to the villagers of the village on fire at South Surin Island, Krabi Province.

From returning visits and participating in activities in the above mentioned area, the Foundation has found many problems with the temples, mainly, its lack of ordained monks. This leads to problems like, being unable to

perform religious tasks and even events such as religious ceremonies or the ceremonial presentation of robes to monks cannot be performed. Some temples are almost deserted so they cannot be used as a community refuge, as they are intended to be. The foundation and the Narathiwat Province stakeholders, therefore, discussed and resolved to create a project “Inviting to Temple and Reconciliation to Preserve the South”. Monks from various provinces went down to stay and practice in the temples of Narathiwat Province. They participated with the local communities in the rehabilitation of temples, creating peace of mind for the villagers, and support for the cultural security of the government, as much as possible.

In the beginning of 2019, the Foundation had the opportunity to exchange various ideas with the security department in the area. It was proposed that the officers on duty have an opportunity to rest and regain their peace of mind, to be ordained and become a monk. This came to fruition on April 2nd during the organizing ceremony for the Royal Thai Navy Marine Corps Scouts, (based in Narathiwat Province), local people, and elders from the area and many sectors of Bangkok as well, attended. The Scouts comprise 12 voluntary clerics at Urairattanaram Temple, Bacho District. Both Thai Buddhists and Thai Muslims attended the event. The 12 monks will travel to Buddha Garden on Mt. Nakkerd (Phuket Big Buddha) and reside there for about 2 weeks before returning to Narathiwat Province. There they will finally finish their monk’s duties.

จากสมุดบันทึก

พจนา จันทรสันติ

มีอะไรที่เกี่ยวข้องกันอยู่ระหว่างภาวะของความคิด การกระทำ และการแลเห็น
เมื่อทั้งสามสิ่งหลอมรวมเข้าด้วยกัน จึงก่อเกิดเป็นสถานะความเป็นจริงที่สมบูรณ์

เมื่อคนผู้หนึ่งสามารถหลอมรวมสมอง หัวใจ ความเข้าใจ และการหยั่งเห็นเข้าด้วยกันได้สำเร็จ

เขาย่อมบรรลุถึงความเป็นจริง(practicality)

และก้าวพ้นไปจากความเป็นนักคิดหรือนักฝัน ทว่าคือนักปฏิบัติ

ทว่าความเป็นนักปฏิบัติก็เช่นกัน หาได้มีขอบข่ายจำกัดอยู่เพียงกิจกรรมในโลกสามัญไม่

ทว่าครอบคลุมอยู่ในหลากหลายมิติ ในโลกนามธรรมด้วยเช่นกัน

โลกที่เป็นจริงสำหรับเขาเต็มไปด้วยมิตินับอนันต์

และเขาคือผู้ที่สามารถก้าวเข้าไปสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ

ในนานามิติได้อย่างมีชีวิตชีวา

และนี่เองคือความหมายของความ“เป็นจริง”(practicality)

ซึ่งแผ่ขยายเปิดกว้างออกไปอย่างไม่มีขอบเขตจำกัด ซึ่งในทางพุทธ

คือการถึงพร้อมด้วยปัญญาและอุบายนั่นเอง

LIGHT OF POCHANA

From a diary

Pochana Chandrasanti

It is the relationship between thoughts, actions and understanding, all three of these phenomena unified, that creates the “awakened” condition perfectly.

When a man became aware, he had then focused his mind, heart and understanding, he then reached practicality. He may have come across as a “thinker” or “dreamer”, but he was a “practitioner”.

If he also denied, not only the limitation of the rupa-dhamma (material things) world, but also various dimensions of nama-dhamma (immaterial things) world, the real world for them was full of immeasurable dimensions. They were able to touch upon many things in many dimensions, at will.

In Buddhism, this remarkable practicality on unlimited boundaries, this “Awakening”, paved the way to “Enlightenment” or “Nirvana”, the end of dukkha (suffering).

เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ* (8)

พระพรหมคุณาภรณ์(ป.อ. ปยุตฺโต)

ในกิจกรรมของมนุษย์ปุถุชนที่จะทำให้เกิดความพึงพอใจในการบริโภคนั้น คนจำนวนมากทีเดียว เมื่อบริโภคเพื่อบำบัดความต้องการ เช่นกินอาหารโดยมุ่งรสอร่อย แต่กลับทำให้เกิดอันตรายต่อชีวิตร่างกาย เปียดเบียนทั้งตนเองและผู้อื่น กินสุราทำให้พอใจ แต่ทำให้เสียสุขภาพ ก่อการวิวาท เกิดอุบัติเหตุ

ของบางอย่างอร่อย บริโภคมากเกินไป เกิดเป็นโทษต่อสุขภาพ หรือกินโดยไม่มุ่งคุณภาพ กินโดยไม่มุ่งคุณค่าอาหาร กินมากเปลืองมาก บางทีกินมากเปลืองมาก แต่กลับขาดธาตุอาหาร

บางคนกินของดีเอร็ดอร่อยมากมาย แต่ต่อมาปรากฏว่าเป็นโรคขาดอาหาร ไม่น่าจะเป็นไปได้ แต่มันก็เป็นไปแล้ว และไม่เท่านั้น แลมหทำให้คนอื่นอดกินไปเสียด้วย ตัวเองก็ขาดธาตุอาหาร คนอื่นก็พลอยอดกิน เพราะตัวเองกินมากเกินไป

ฉะนั้น ความพอใจไม่เป็นตัวตัดสิน ธรรมประโยชน์ ถ้าความพอใจนั้นไม่มาพร้อมกับการได้คุณภาพชีวิต ความพึงพอใจบางครั้งกลับเป็นตัวการทำลายธรรมประโยชน์ เช่น ทำให้คนหลงมัวเมา

ทำลายสุขภาพ เสียคุณภาพชีวิต เป็นต้น ทางเศรษฐศาสตร์นั้นเขามีหลักอันหนึ่งว่า สินค้ามีธรรมประโยชน์โดยสามารถทำให้เกิดความพอใจแก่ผู้บริโภค เศรษฐศาสตร์เขา

วางหลักไว้อย่างนี้

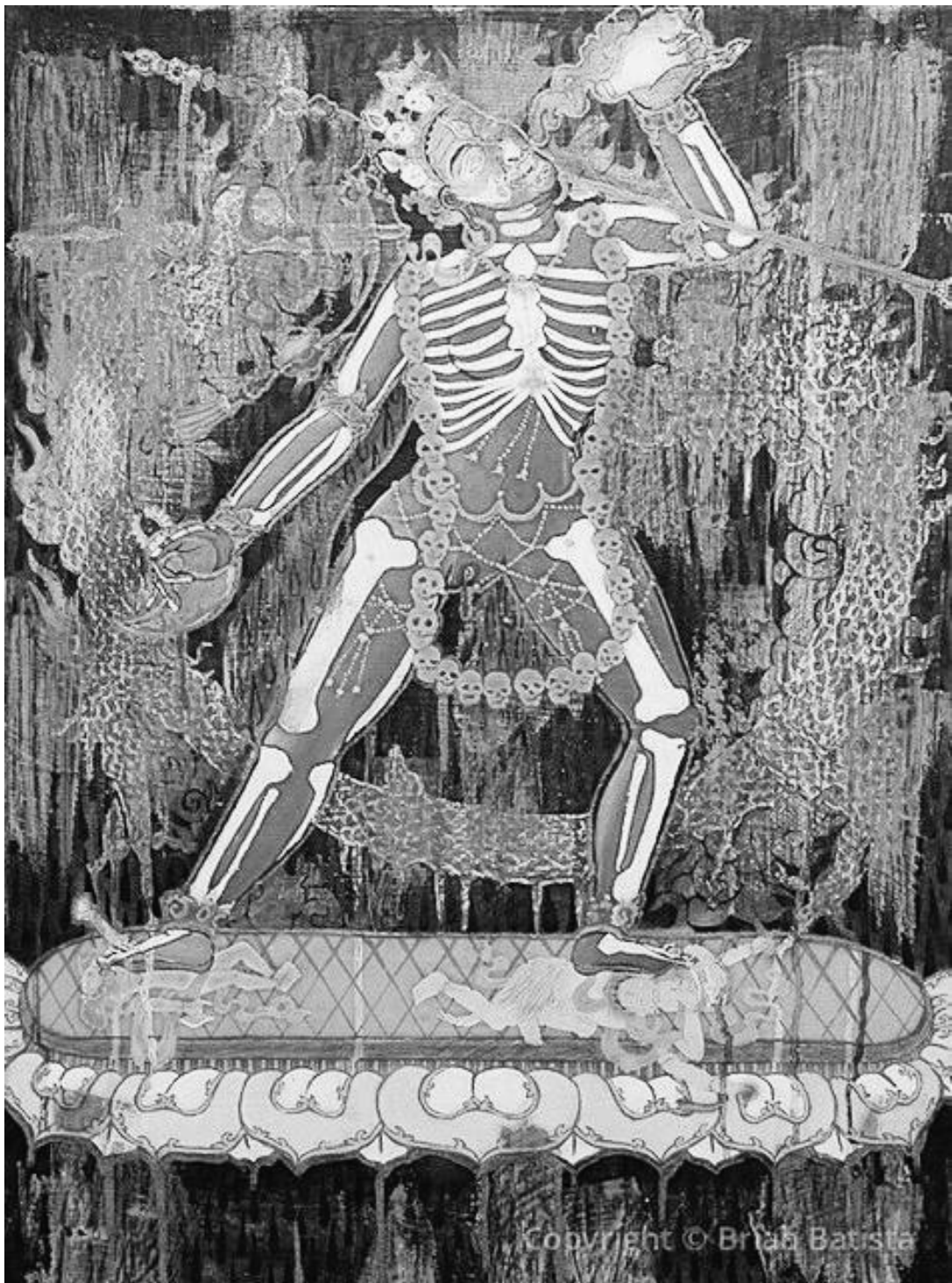
แต่มองในทางกลับกัน เราก็สรุปได้ว่า ถ้าอย่างนั้นก็บริโภคให้มาก กินเข้าไปเพื่อให้ได้รับความพึงพอใจ แต่แล้วก็เกิดผลอย่างเมื่อกินี้น ผลบวกก็มี ผลลบก็มี ทำลายคุณภาพชีวิตก็มี อย่างนี้หรือเป็นธรรมประโยชน์

ที่นี้ถ้ามองในแง่พุทธเศรษฐศาสตร์ก็ต้องบอกว่า สินค้าและบริการมีธรรมประโยชน์ โดยสามารถทำให้เกิดความพอใจ ในการที่ได้เสริมคุณภาพชีวิตแก่ผู้บริโภค ต้องเติมต่อท้ายอย่างนี้

ฉะนั้น คำจำกัดความเรื่องสินค้า เรื่องบริการ เรื่องโภคทรัพย์อะไรต่ออะไร ต้องเปลี่ยนใหม่ ไม่ใช่เปลี่ยนทั้งหมด แต่อาจจะต้อง modify ต้องมีการดัดแปลงกันมากบ้าง น้อยบ้าง

2.เศรษฐศาสตร์มัชฌิมา : ไม่เปียดเบียนตน ไม่เปียดเบียนผู้อื่น

ความหมายอีกอย่างหนึ่งของความพอดีหรือมัชฌิมา คือ ไม่เปียดเบียนตน ไม่เปียดเบียนผู้อื่น อันนี้ก็เป็นหลักสำคัญของพุทธศาสนา ใช้ตัดสินพฤติกรรมมนุษย์ ไม่เฉพาะในการบริโภคเท่านั้น แต่ในทุกกรณีทีเดียว เป็นมัชฌิมาก็คือ ไม่เปียดเบียนตน ไม่เปียดเบียนผู้อื่น คำว่าไม่เปียดเบียนผู้อื่นในพุทธศาสนานี้ ไม่ใช่เฉพาะคนเรานี้หลักว่า

อหิสา สัพพปาณานิ แปลว่า ไม่เบียดเบียนชีวิต ทั้งปวง ซึ่งสมัยนี้เราเรียกว่า ecosystems แปลกันว่า ระบบนิเวศ ระบบนิเวศนี้เป็นศัพท์ค่อนข้างใหม่ หมายถึง ระบบชีวิตทั้งหมดที่สัมพันธ์กันพร้อมทั้งสภาพแวดล้อมของมันในถิ่นหนึ่งๆ หรือที่จัดเป็นชุดหนึ่งๆ หรือหน่วยรวมหนึ่งๆ

เมื่อมองในแง่ของพระพุทธศาสนาอย่างนี้ หลักการทางเศรษฐศาสตร์ก็เลยมาสัมพันธ์กับเรื่องระบบการดำรงอยู่ของมนุษย์ที่ว่าเมืองค์ประกอบ 3 อย่างสัมพันธ์อิงอาศัยกันอยู่ องค์ประกอบ 3 อย่างนี้คือ มนุษย์ ธรรมชาติ และสังคม

ธรรมชาติในที่นี้ จำกัดวงแคบเข้ามาในความหมายของคำว่า ecosystems ซึ่งในภาษาไทยบัญญัติศัพท์ไว้ว่า ระบบนิเวศ หรือเรียกง่าย ๆ ว่า ธรรมชาติแวดล้อม

เศรษฐศาสตร์แนวพุทธนั้นต้องสอดคล้องกับกระบวนการแห่งเหตุปัจจัยอย่างครบวงจร การที่จะสอดคล้องกับกระบวนการแห่งเหตุปัจจัยอย่างครบวงจร ก็ต้องเป็นไปโดยสัมพันธ์ด้วยดีกับองค์ประกอบทุกอย่างในระบบการดำรงอยู่ของมนุษย์

องค์ประกอบทั้ง 3 ในการดำรงอยู่ของมนุษย์นั้น จะต้องประสานเกื้อกูลกัน หมายความว่า องค์ประกอบเหล่านี้ประสานกันด้วยและเกื้อกูลต่อกันด้วย ในการดำรงอยู่ร่วมกันและก็เดินไปด้วยกัน

ฉะนั้น พฤติกรรมทางเศรษฐกิจของมนุษย์จะต้องเป็นไปในทางที่ไม่เบียดเบียนตน คือ ไม่ทำให้เสียคุณภาพชีวิตของตนเอง แต่ให้เป็นไปในทางที่พัฒนาคุณภาพชีวิต เสริมคุณภาพชีวิตนั้น และไม่เบียดเบียนผู้อื่น คือ

ไม่ก่อความเดือดร้อนแก่สังคม และไม่ทำให้เสียคุณภาพของ ecosystems หรือระบบธรรมชาติแวดล้อม

ปัจจุบันนี้ ได้มีความตื่นตัวกันมากในประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยพากันห่วงใยต่อพฤติกรรมทางเศรษฐกิจของคน เช่น การใช้สารเคมี และการเผาผลาญเชื้อเพลิง ซึ่งส่งผลในการทำลายสุขภาพตนเองทำลายสุขภาพผู้อื่น และทำลายสภาพแวดล้อม เข้าหลักว่าเบียดเบียนตนเบียดเบียนผู้อื่น ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ของอารยธรรมมนุษย์

เมื่อพูดถึงองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ มนุษย์ ธรรมชาติ สังคม นี้ ก็มีเรื่องแทรกเข้ามาคือเรื่องเทคโนโลยี

ปัญหาอย่างหนึ่งคือ เราเข้าใจเทคโนโลยีว่าอย่างไร ในความหมายของพุทธศาสนา หรือเฉพาะพุทธเศรษฐศาสตร์ว่า เทคโนโลยีคืออะไร เนื่องจากเวลาหมดแล้วจึงขอรวบรัดว่า ในความหมายของพระพุทธศาสนา เทคโนโลยี คือ เครื่องมือขยายวิสัยแห่งอินทรีย์ของมนุษย์

เรามีมือ มีเท้า มีหู มีตา มีจมูก มีลิ้น มีกาย มีใจ พูตรวมๆว่าเรามีอินทรีย์ แต่อินทรีย์ของเรามีขีดความสามารถจำกัด

เราต้องการตอกตะปูตัวหนึ่ง เราต้องการเดินทางไปยังสถานที่แห่งหนึ่ง เราจะเดินไปก็ช้า เราจะเอามือตอกตะปูก็เจ็บแสบ เราก็เลยต้องผลิตล้อขึ้นมา ล้อก็มาช่วยขยายวิสัยแห่งอินทรีย์ ทำให้มีมือ

ของเราสามารถทำงานได้ผลดียิ่งขึ้น ตอกตะปูได้สำเร็จ เราขยายวิสัยของเท้า จะเดินทางก็มีรถยนต์ ต่อมาก็มีเครื่องบิน

ตาของเราเห็นได้จำกัด ของเล็กนักก็มองไม่เห็น เราก็สร้างกล้องจุลทรรศน์ขึ้นมา

ทำให้สามารถมองเห็นจุลินทรีย์ตัวเล็กๆได้ ตาของเรามองไปได้ไกลไม่พอที่จะเห็นดวงดาวซึ่งอยู่ไกลมาก ดูเล็กเกินไป บางดวงก็ไม่เห็นเราก็สร้างกล้องโทรทรรศน์ขึ้นมามองไปเห็นสิ่งเหล่านั้นได้

ปัจจุบันนี้เราก็สามารถขยายวิสัยแห่งอินทรีย์สมองของเราออกไป โดยสร้างเครื่องคอมพิวเตอร์ขึ้นมา รวมความว่าเทคโนโลยีเป็นเครื่องขยายวิสัยแห่งอินทรีย์ของมนุษย์

ในยุคปัจจุบันนี้ เราขยายวิสัยแห่งอินทรีย์ด้วยวิธีการทางวัตถุ ทำให้เกิดความเจริญในระบบอุตสาหกรรมขึ้นมา แต่ในสมัยโบราณยุคหนึ่ง คนเอยิ่งสุดไปทางจิต ก็ได้พยายามขยายวิสัยแห่งอินทรีย์โดยทางจิต การขยายวิสัยแห่งอินทรีย์โดยทางจิตนั้น ก็ทำให้เกิดเป็นฤทธิ์ เป็นอภิญญาขึ้นมา ดังที่มีเรื่องบอกไว้ว่า คนนั้นคนนี้มีฤทธิ์ มีปาฏิหาริย์เหาะเหินเดินอากาศได้ เป็นต้น ก็เป็นการขยายวิสัยแห่งอินทรีย์เหมือนกัน

นี่คือเป็น physical technology คือ เทคโนโลยีทางกายอย่างหนึ่ง กับ psychical technology คือ เทคโนโลยีทางจิตอย่างหนึ่ง

เป็นอันว่า เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือขยายวิสัยแห่งอินทรีย์ของมนุษย์ และเทคโนโลยีนั้นก็ได้เข้ามาสัมพันธ์กับระบบการดำรงอยู่ของมนุษย์ที่มีองค์ประกอบ ๓ ประการนั้น กล่าวคือ มนุษย์ได้ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือของตนในการเข้าไปสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ

ส่วนอื่นในการดำรงอยู่ของมนุษย์คือ ธรรมชาติ และสังคม และเทคโนโลยีนี้ก็เกิดเป็นสภาพแวดล้อมอย่างใหม่ขึ้นมา เป็นสภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น

สภาพแวดล้อมส่วนที่มนุษย์สร้างขึ้นนี้ บางทีก็ไปรุกรานหรือขัดแย้งกับสังคมและสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติเดิม และทำให้เกิดปัญหาขึ้นมา ปัญหาทางเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นว่าโดยรวมยอด คือ

1.การพัฒนาเทคโนโลยีนั้น อาจจะเป็นการพัฒนาในลักษณะที่ขัดแย้งกับระบบการดำรงอยู่ของมนุษย์ ทำให้เสียคุณภาพและทำให้เสียดุลในระบบของมนุษย์ ธรรมชาติ สังคม แล้วก็ขัดขวาง

ความสัมพันธ์ที่ดี ที่เกื้อกูลกัน ระหว่างองค์ประกอบทั้งสามอย่างนั้น

2.มีการใช้เทคโนโลยีนั้นในลักษณะที่เป็นการเบียดเบียนตนและเบียดเบียนผู้อื่น

ฉะนั้น เมื่อสัมพันธ์กับเทคโนโลยี มนุษย์จะต้องแก้ปัญหานี้โดยพัฒนาเทคโนโลยีในลักษณะที่จะทำให้เกิดการประสานและเกื้อกูลกัน ภายในระบบความสัมพันธ์ขององค์ประกอบสามอย่างแห่งการดำรงอยู่ของมนุษย์นั้น และใช้เทคโนโลยีเพื่อประโยชน์เกื้อกูลทั้งแก่ตนเองและแก่ผู้อื่น

(โปรดอ่านต่อฉบับหน้า)

*บทความนี้คัดมาจากหนังสือ *เศรษฐศาสตร์แนวพุทธ* ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 9 พ.ศ.2548 ซึ่งเรียบเรียงจากปาฐกถาธรรม ของพระพรหมคุณาภรณ์ (ประยุทธ์ ปยุตโต ปัจจุบันเป็นสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์) ในมงคลวารอายุครบ 72 ปี ของศาสตราจารย์ ดร.ป๋วย อึ๊งภากรณ์ ณ หอประชุมเล็ก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพฯ วันที่ 9 มีนาคม 2531

Buddhist Economics* (8)

Phra Brahmagunabhorn (P.A. Payutto)

There is a classic economic principle that the essential value of goods lies in their ability to bring satisfaction to the consumer. Here, we may point to the examples given above

where heavy consumption and strong satisfaction have both positive and negative results. The Buddhist perspective is that the benefit of goods and services lies in their ability to provide

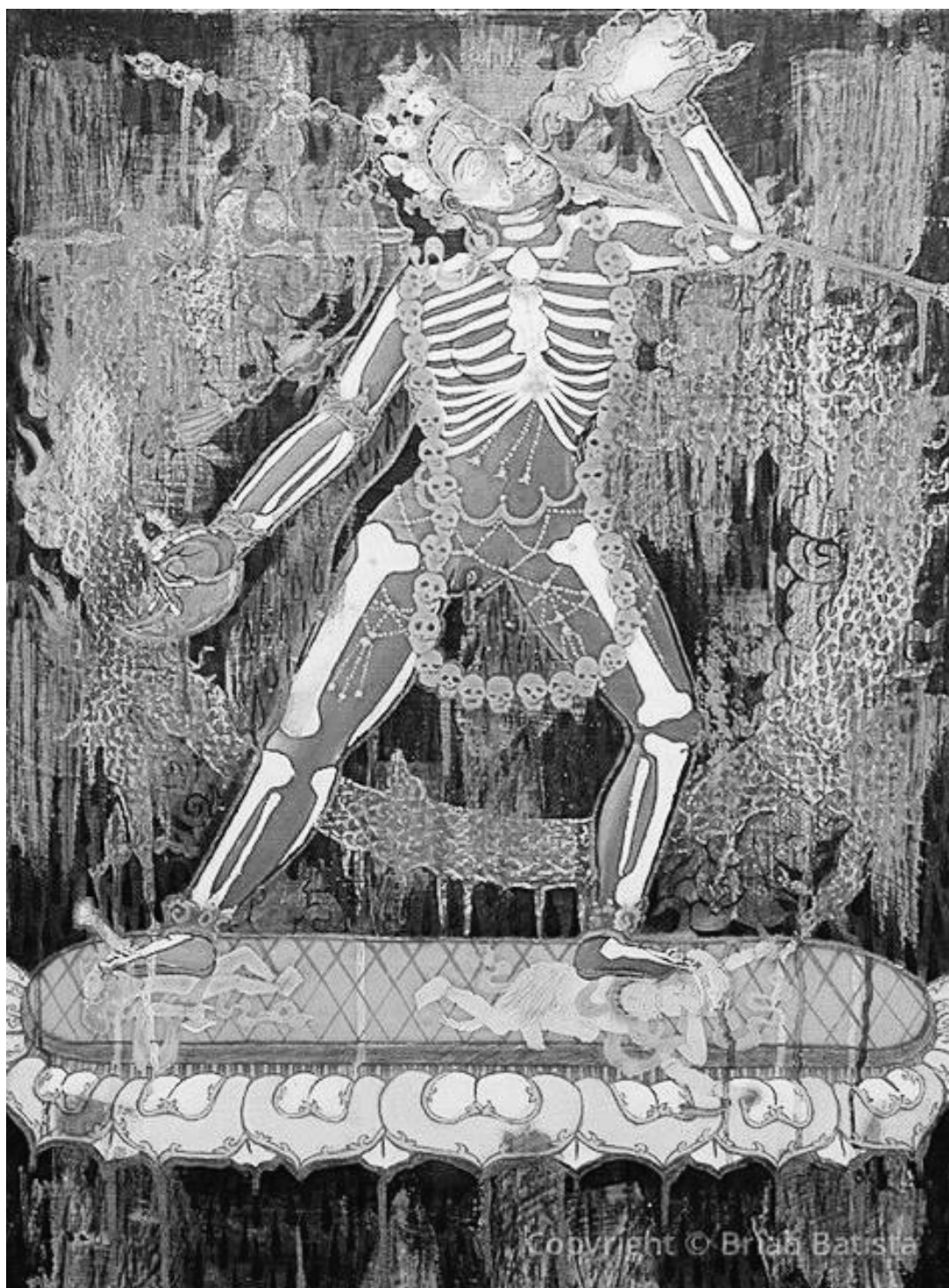
the consumer with a sense of satisfaction at having enhanced the quality of his or her life. There has to be that extra clause. All definitions, whether of goods, services, wealth or whatever, must be modified in this way.

(2) Not harming oneself or others

A further meaning of the term ‘just the right amount’ is of not harming oneself or others. This is another important principle and one that is used in Buddhism as the basic criterion

of right action, not only in relation to consumption, but for all human activity. Here it may be noted that in Buddhism ‘not harming others’ does not apply to human beings alone, but to all that lives, or in a more contemporary idiom, to all ecosystems.

From a Buddhist perspective, economic principles are related to the three interconnected aspects of human existence: human beings, nature, and society (with the meaning of the word nature used in the sense of ecosystems). Buddhist economics must be in concord with the whole causal process and to do that it must have a proper relationship with all three of those aspects, which in turn must harmonize and support each other. Economic activity must take place in such a way that it doesn’t harm oneself, i.e. does not cause a decline in the quality of life, but on the contrary enhances it. Not harming others means not causing distress and agitation to

society and not causing degeneration in the quality of ecosystems.

At present there is a growing awareness in developed countries of environmental issues. People are anxious about economic activities that entail the use of toxic chemicals and the burning of fossil fuels, and the like. Such activities are harmful to the health of individuals, to the welfare of society, and to the environment. They may be included in the phrase harming oneself and harming others, and are a major problem for mankind.

Technology

I would like to digress a little at this point and say something about technology. The question may be asked as to what our understanding of technology is. In Buddhism, or particularly in Buddhist economics, technology is defined as the means to extend the range of human faculties. We possess eyes, ears, a nose, a tongue, a body, and a mind—these are our sense faculties, and they are limited in use. If we want to drive in a nail and we use our fist it will be very painful. If we have to walk wherever we want to go it will be very time consuming. So what can we do? We invent a hammer. A hammer extends the range of our sense faculties,

increases the amount of work we can do with our hands. We have extended distances our feet can take us by building vehicles, and then airplanes. Our eyes are unable to see very small objects, so we have invented microscopes to see microorganisms. They cannot see the stars that lie at great distances from the earth, and so we have built telescopes. These days we can even build a computer to extend the capability of the brain. So technology extends the range of sense faculties.

In the modern period our use of material means to effect the extension of the range of sense faculties has led to industrial advances, but the current form of technology is not the only one.

Historically, there have been cultures whose people have been seriously concerned with matters of the mind. They also found ways to extend the range of human faculties, but they used non-physical means. It is said that certain monks and yogis developed psychic powers such as the ability to fly through the air and to read others' minds. So we may distinguish two kinds of technology: the physical and the psychical. People make use of technology in their relationship with society and nature, and so it becomes

a new kind of environmental factor, one that is man-made. Sometimes this man-made factor conflicts with the well-being of society and nature, causing various problems. Technological development may cause an imbalance in the quality of human life, nature, and society; it may hinder the harmonious, supportive relationship between these three factors, causing them to decline. And technology may

be used in a way that harms self and others. These problems may be remedied by developing technologies that are conducive to harmony and mutual support between these three elements of human existence, and by using technology to promote the true welfare of self and others.

(to be continued)

---

*The Thai version of *Buddhist Economics* was originally a Dhamma Talk given on the auspicious occasion of Prof. Dr.Puey Ungpakorn's 72 nd birthday celebration at Thammasat University on 9 March 1988. The English version is identical to the 1st English edition translated by J.B.Dhammavijaya in 1992.

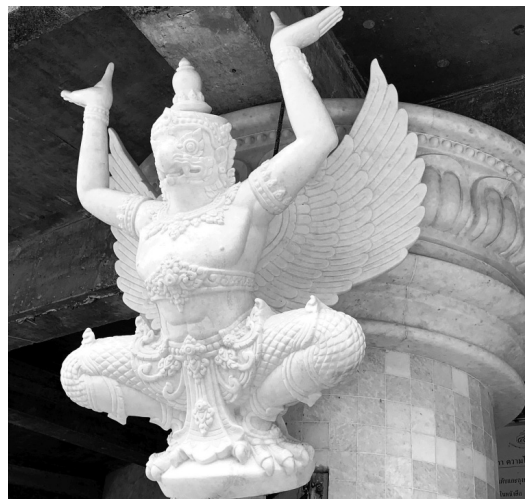
คืบหน้างานสร้างพุทธอุทยาน

9 ถึง 10 กันยายน 2562 วารสารแสงพระธรรม ได้เข้าพบขอข้อมูลความคืบหน้าโครงการสร้างพุทธอุทยานยอดเขานาคเกิดในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา จากสุพร วนิชกุล ประธานมูลนิธิพระพุทธมิ่งมงคล ศรัทธา ๔๕ ชลสิทธิ์ นักพัฒนาฯ กรรมการมูลนิธิฯ ผู้รับผิดชอบงานศิลปกรรมและหนึ่งในคณะผู้กำกับดูแลงานก่อสร้างพุทธอุทยานยอดเขานาคเกิด และ ดร.ขจรศักดิ์ เจ้ากรมทอง ที่ปรึกษาและสถาปนิกโครงการ ซึ่งหลังจากงานหลักคือการประดับหินอ่อนองค์พระใหญ่-พระพุทธมิ่งมงคลเอกนาครีเสร็จสิ้นไปแล้ว ก็เป็นงานประดับตกแต่งฐานองค์พระ บันไดแก้ว บันไดเงิน บันไดทอง ปรับปรุงภูมิทัศน์ สร้างสิ่งอำนวยความสะดวก และสถานที่พักน้ำฝนชั่วคราวสรุปดังนี้

รวบับันไดพญานาค

1.รวบับันไดพญานาค ติดตั้งรวบับันได (บันไดแก้ว บันไดเงิน บันไดทอง) เป็นประติมากรรมรูปพญานาคแกะสลักหินอ่อนด้านรวบับันได ข่าย ประกอบด้วยเศียร,เกร็ดลำตัว,แท่นรองเศียร แล้วเสร็จ 90%

เสารอบฐานองค์พระใหญ่

2.เสารอบฐานองค์พระใหญ่ เริ่มสร้างและติดตั้งครุฑปลายเสาและบัวโคนเสาด้วยหินอ่อนแกะสลัก (ซึ่งมีเสาทั้งหมด 32 ต้น)

พื้นลานประทักษิณ

3.พื้นลานประทักษิณ เทพื้นลานคอนกรีตขนาดหน้ากว้าง 19 เมตรรอบองค์พระใหญ่ เพื่อให้สาธุชนร่วมพิธีทางพุทธศาสนาในวาระต่างๆ

ศาลาเฉพาะกิจ

4.ศาลาเฉพาะกิจ สร้างศาลาชั่วคราวด้านหลังองค์พระใหญ่ เพื่อใช้วางวัสดุอุปกรณ์งานประดับภายในองค์พระ และให้พระสงฆ์ใช้เป็นสถานที่ชั่วคราวเจริญพระพุทธมนต์ ในช่วงงานประดับภายในองค์พระซึ่งกำลังดำเนินการ

บ่อหนองน้ำ

5.บ่อหนองน้ำ สร้างบ่อคอนกรีตใต้ดินชั่วคราวขนาดความจุ 12,000-13,000 ลิตร บริเวณลานหน้าอาคารธรรมศาลา เพื่อบริหารจัดการน้ำฝนไว้ใช้(เจ้าหน้าที่และพระสงฆ์ที่มาทำน้ก)และบริการนักท่องเที่ยวภายในพุทธอุทยานฯ ตลอดปี(เฉลี่ยวันละ 4,000 ถึง 5,000 ลิตร),ช่วยเหลือชาวบ้านยามขาดแคลน และสำรองใช้ยามเกิดอัคคีภัยในเขตพื้นที่ ทั้งนี้อาศัยหลักการแก้มลิงตามแนวโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินในหลวงรัชกาลที่ 9

ทางเดินและระเบียงชมวิว

6.ทางเดินและระเบียงชมวิว ตกแต่งพื้นทางเดิน สร้างศาลาขนาดย่อม 6 หลัง และติดตั้งลูกกรงเหล็กกระเบื้องริมผาลานหน้าพระใหญ่ ยาว 167 เมตร รวมทั้งปลูกต้นไม้เพิ่มความร่มรื่น

ศาลาปฏิบัติธรรม

7.ศาลาปฏิบัติธรรม ปรับปรุงศาลาปฏิบัติธรรมด้านข้างลานจอดรถ ให้มีความสะดวกแก่พระสงฆ์สามเณรช่วงงานบรรพชาอุปสมบทประจำปี

ปรับปรุงถนนทางขึ้นเขา

8.ปรับปรุงถนนทางขึ้นเขา ปลุกต้นไม้ริมทางเพิ่มทัศนียภาพ ขยายถนนบางช่วงเพื่อความปลอดภัย ในเส้นทางขึ้นเขานาคเกิด 4.8 ก.ม. ด้วยความร่วมมือกับเทศบาลตำบลลองและชาวบ้านริมทางขึ้นเขา

ชลธาราสিংเห : วัดสุดท้ายปลายด้ามขวาน*

โชติ คชบาล

พระประธานและภาพวาดจิตรกรรมฝาผนังสกุลช่างท้องถิ่นในอุโบสถ

1

วัดชลธาราสিংเห ตั้งอยู่ที่หมู่ 3 ตำบลเจ๊ะเห อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาสนั้น นอกจากความเป็นวัดที่สวยงามเก่าแก่และกว้างใหญ่แล้ว ยังมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-มาเลเซีย-อังกฤษ เนื่องจากเป็นสถานที่ที่รัฐบาลสยามใช้เป็นเหตุผลอ้างอิงในการปักปันเขตแดนในสมัยรัชกาลที่ 5 พ.ศ.2452 เมื่อหัวเมืองของสยามในแหลมมลายูได้ตกเป็นอาณานิคมของจักรวรรดิอังกฤษ จากสนธิสัญญาอังกฤษ-สยาม พ.ศ.2452 อันได้แก่ กลันตัน ตรังกานุ ไทรบุรี ปะลิส และเกาะใกล้เคียง ซึ่งอังกฤษยังต้องการจะผนวกพื้นที่ของจังหวัดนราธิวาสเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งด้วย โดยอ้างการปักปันเขตแดนที่ใช้เส้นเขาและแม่น้ำเป็นแนวตามหลักสากลเข้ามาถึงบ้านปลักเล็กเลยจากวัดชลธาราสিংเห 25 กิโลเมตร โดยเส้นแบ่งเขตรัฐกลันตัน

กับประเทศไทยจะอยู่ที่ตำบลบ้านสะปอมในเขตอำเภอเมืองและอำเภอตากใบในปัจจุบัน

แต่ด้วยพระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัฐบาลสยามจึงได้ยกเอาพระพุทธศาสนา วัด ศิลปกรรมในวัด และวิถีวัฒนธรรมของชุมชนเป็นเครื่องต่อรองการแบ่งปันเขตแดน โดยเหตุผลที่ว่าวัดชลธาราสিংเหเป็นวัดไทยที่มีความสำคัญมาเกือบห้าสิบปี เป็นมรดกทางพุทธศาสนาหมู่บ้านคูเมืองของชาวอำเภอตากใบ มีสถาปัตยกรรมและถาวรวัตถุแบบไทย ประกอบกับท้องที่อำเภอตากใบมีวัดและพุทธศาสนิกชนอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก (รวมทั้งมีภาษาเจ๊ะเหอันเป็นภาษาไทยถิ่นใต้ของคนไทยในบางพื้นที่ของจังหวัดปัตตานีและนราธิวาส รวมทั้งคนมาเลเซียเชื้อสายไทยในรัฐกลันตัน) จึงไม่ควรแยกพื้นที่นี้ไปอยู่ในเขตรัฐกลันตันที่ประชาชนส่วนใหญ่เป็นชาวมุสลิม

สุดท้ายอังกฤษจำนนต่อเหตุผลยอมรับให้ท้องที่ในอาณาบริเวณนี้เป็นของสยามต่อไป และยอมเลื่อนการปักปันเขตแดนถอยลงไปทางใต้จนถึงลำน้ำแม่น้ำโก-ลก ทำให้พื้นที่ทางตอนเหนือแม่น้ำตากใบของจังหวัดนราธิวาสอยู่ในการปกครองของราชอาณาจักรไทยมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งมีผลให้ 4 อำเภอชายแดนไทย คือตากใบ แว้ง สุไหงปาดี และสุไหงโก-ลกไม่ต้องไปเป็นส่วนหนึ่งของประเทศมาเลเซีย วัดชลธาราสিংเหจึงเป็นที่รู้จักในอีกนามหนึ่งว่า “วัดพิทักษ์แผ่นดินไทย”

ทวารบาลทวารหญิง สะท้อนบรรยากาศและการแต่งกายของท้องถิ่น

2

วัดชลธาราสিংเหเดิมชื่อว่าวัดท่าพรุ ชาวบ้านเรียกวัดเจ้เหตามชื่อหมู่บ้านสมัยยังเป็นส่วนหนึ่งของรัฐกลันตัน ราวปี 2403 เมื่อพระครูโอภาสพุทธคุณ(พุต)มาถึงบริเวณที่เป็นปากว่างไม่มีผู้คนอาศัย อยู่ติดริมแม่น้ำตากใบ มีทิวทัศน์สวยงาม สงบร่มรื่นเหมาะต่อการสร้างวัด พระครูท่านจึงไปขอที่ดินเพื่อสร้างวัดจากพระยากลันตัน(ท่านสนิปากแดง-ซึ่งภายหลังได้รับบรรดาศักดิ์เป็นพระยาเดชาอนุชิตมหิศรายนุกุลวิบูลย์ภักดี) ซึ่งท่านก็ยินยอมอบที่ดินให้ จนกระทั่งขุนสมานธาตวฤทธิ์(เปลี่ยนกาญจนรัตน์) นายอำเภอคนแรกของตากใบเปลี่ยนชื่อเป็นวัดชลธาราสিংเห อันชลธารา หมายถึงสายน้ำ และสิงเหหมายถึงพระครูโอภาสพุทธคุณ(พุต)ผู้ซึ่งคนทั่วไปต่างยำเกรงดังราชสีห์

วัดชลธาราสিংเหไม่เพียงแต่ตั้งขึ้นเพื่อเป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชนชาวไทย ในท้องที่นี้เท่านั้น หากยังได้รับการออกแบบตกแต่งอย่างพิถีพิถันทั้งรูปแบบที่มีความหมาย

โดยสกุลช่างท้องถิ่นที่มีลักษณะเฉพาะอย่างมีเสน่ห์ พร้อมทั้งมีการแสดงเกร็ดประวัติศาสตร์สำคัญของสถานที่อันทรงคุณค่านี้ รวมถึงมีการปรับปรุง พัฒนา สืบต่อมาอย่างดีตราบจนปัจจุบัน

3

อุโบสถสร้างอยู่ใจกลางของวัดหันหน้าไปทางลำน้ำตากใบมีลักษณะสถาปัตยกรรม

แบบพระราชนิยมในรัชกาลที่ 3 ภายในมีจิตรกรรมฝาผนังเรื่อง ไตรภูมิ เทพชุมนุม และพุทธประวัติ ตลอดจนแสดงวิถีชีวิตของชาวบ้านริมทะเล ซึ่งภาพเหล่านี้วาดโดย ทิดไชยจากวัดเกาะสะท้อน พระครูวินัยธรรม(จ้อย)วัดโคกมะเฟือง และทิดมีจิตรกรจากสงขลาช่วยกันเขียน

เจ้าอาวาสองค์ต่อๆมาได้สร้างศาลาธรรมแบบศิลปะปะกัษไต้ผสมสถาปัตยกรรมแบบจีนเป็นอาคาร 2 ชั้น มีหน้าต่างรอบ 82 บาน ภายในศาลามีภาพเขียนประดับ ชั้นล่างช่วงพื้นที่ยกระดับตลอดแนวลี้นชัก 41 ลี้นชักเพื่อเก็บสิ่งของที่ญาติโยมนำมาให้

ที่กุฏิสีหิ์สารประดิษฐ์ซึ่งสร้างเมื่อปี 2498 ได้ดัดแปลงเป็น“พิพิธภัณฑ์วัดชลธาราสিংเห”เมื่อปี 2543 จัดแสดงนิทรรศการสิ่งของเครื่องใช้ของคนในสมัยก่อน ภาพและประวัติเจ้าอาวาส และอื่นๆที่น่าสนใจ โดยเฉพาะนิทรรศการหุ่นจำลองเหตุการณ์การลงนามสนธิสัญญาไทย-อังกฤษ 2452 (Anglo-Siamese Treaty of 1909) ในห้องหนึ่ง

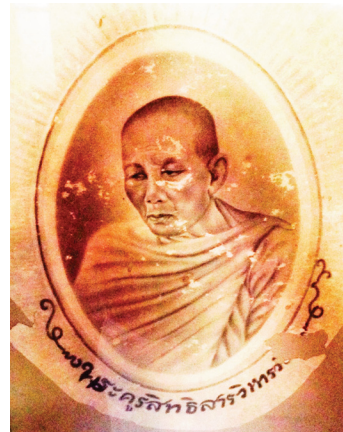
ศาลาวัดริมแม่น้ำตากใบ

อดีตกุฏิเจ้าอาวาสพระครูสิทธิสารวิหารวัตร สร้างขึ้นเมื่อปี 2498 ปรับเปลี่ยนเป็นพิพิธภัณฑ์วัดชลธาราลิงเหเมื่อปี 2553

รูปปั้นคนไทยและคนจีนแต่งกายภูมิฐานสะท้อนความสัมพันธ์พหุวัฒนธรรม

ภาพพระครูสิทธิสารวิหารวัตร แสดงอยู่ในพิพิธภัณฑ์ฯ

ที่น่าสนใจและแปลกกว่าทุกวัด คือ “หอพระนารายณ์” เป็นอาคารชั้นเดียว ตรงหน้าบันมีจารึกว่า “ปฏิสังขรณ์ พ.ศ.๒๔๙๙” เป็นสถานที่บรรจุอัฐิของโนรากอ(นายกอ) ซึ่งสมัยมีชีวิตมักแสดงเป็นพระนารายณ์ จึงได้สร้างหอบรรจุอัฐิของตัวเองเอาไว้ ภายในประดิษฐานประติมากรรมรูปพระนารายณ์สี่กรหนึ่งองค์ ด้านหลังเป็นฐานชุกชีประดิษฐานพระพุทธรูปปางมารวิชัย 3 องค์

นิทรรศการจำลองการลงนามสนธิสัญญาอังกฤษ-สยาม พ.ศ.2452 ไฮไลต์ของพิพิธภัณฑ์

จิตรกรรมเพดาน

นิทรรศการสิ่งของเครื่องใช้วิถีชีวิต

คอลเล็กชันพุทธรูปสลักช่างท้องถิ่น

คู่มือชมพิพิธภัณฑ์

หอ Нарายณ์ อนุสรณ์สถานแหวกแนว
ภายในวัด

ผู้ชื่นชอบท่องเที่ยวเกี่ยวกับประวัติ
ศาสตร์เหตุการณ์สำคัญๆ ชมชื่นศิลปกรรม
หรือศรัทธาสักการะพุทธปฏิมาเก่าแก่หาดูยาก
แล้วละก็ วัดชลธาราสিংห์ครับ

* สารคดีชิ้นนี้เกิดขึ้นจากการที่ผู้เขียนติดตามคณะมูลนิธิพระพุทธรูปมิ่งมงคล ศรัทธา ๔๕ ไปร่วมจัดงานอุปสมบททหารพรานนาวิกโยธินกองทัพบก ณ วัดอุไรรัตนาราม อำเภอบาเจาะ นราธิวาส ระหว่างวันที่ 31 มีนาคม ถึง 2 เมษายน 2562

Chonthara Singhe: Final Temple, The End of the Border*

Chote Khochaban

The main Buddha image and the mural paintings of the local craftsmen in the chapel

1

Chonthara Singhe Temple, located at Village 3, Jehe Sub-district, Takbai District, Narathiwat Province is a beautiful, old and vast temple. It remains an important historical link between Siam - Malaysia - England. During the Reign of King Rama V in 1909 A.D., it is the place that the Siamese Government used as the demarcation line when Siam's cities in Malaya, became colonized by the British Empire with the signing of the British-Siam Treaty of 1909. This included Kelantan, Terengganu, Saiburi, Perlis and nearby islands. England also wanted to combine the area of Narathiwat Province. Siam, by claiming the border of the ridge and the river (in accordance with the international standards) it arrived at Ban Plaklek, 25 kilometers from Chonthara Singhe Temple. The state boundary (now between Kelantan and Thailand) can be found at Ban Sapom Sub-district, Muang

District and Takbai District.

The Siamese government, by taking the Buddhist temples, fine arts in those temples and the culture of the community (with the authority of King Chulalongkorn) found it a bargain price for sharing their border. With its Thai architecture and artifacts, Chonthara Singhe, has been an important Thai temple for almost fifty years. It represents the valuable Buddhist heritage of the people of Takbai District. In addition, with its various temples, Thai Buddhists living there use the southern Thai dialect of the Jehe language as do, (in some areas of Pattani and Narathiwat Provinces) the Malaysian people of Thai descent in Kelantan. This area should not be separated by the Kelantan State, where most people are Muslims.

England finally conceded that the local area should belong to Siam, re-marked the border and retreating it further south into the Kolok River. This placed the area north of the Takbai River in Narathiwat Province under the administration of the Kingdom of Siam. Where it remains, to the present day. This has resulted in four Thai border districts, Takbai, Waeng, Su-ngai Padi and Su-ngai Kolok, not being part of Malaysia. Chonthara Singhe Temple was also known as "Wat Phithak Phandin Thai (Thai Territory Protector Temple)".

Female military officer/guardian of the entrance reflecting the atmosphere and local dress

2

Formerly known as Wat Thaphru, Chonthara Singhe Temple, was once called “Wat Jehe” by the local villagers, as it was, part the of Kelantan State up until circa 1860. It was when that the Venerable Opat Phutthakhun (Phut) arrived at the uninhabited forest adjacent to the Takbai River. With its beautiful and peaceful scenery, Opat Phutthakhun found the forest area suitable for building temples. The venerable went to ask for land to build a temple, from Phraya Kelantan. Tuan Sani Pakdang (later given the title of Phraya Dechanuchit Mahisarayanukoon Wiboonphakdee), was pleased to give the land to be improved until Khun Saman Thatwarit (Plian Kanjanarat), the first sheriff of Takbai, changed its name to Wat Chonthara Singhe. Chonthara, meaning “river” and Singhe, meaning “Venerable” Phrakhr Opat Phutthakhun (Phut), is generally revered as a lion.

Chonthara Singhe Temple was not only established as a center for the minds of Thai Buddhists in this area, but it was also designed and decorated in a

meticulous manner by local artisans. With a unique charm, the temple showcases important historical events of the area, together with the development and improvements of good traditions throughout the years and right up to the present time.

3

The chapel was built in the center of the temple, facing the Tak Bai River using royal architecture, during the reign of King Rama III. Inside there are mural paintings depicting Trai Phum (Three Worlds), assembly of gods and Buddha’s history, as well as portraying life, for the villagers by the sea. Mr.Chai (from Koh Sathorn Temple) drew these images along with the Venerable Phrakru Winai Dhamma (Jui), Khok Mafueang Temple and Mr.Mee, painter from Songkhla, helping to draw and inscribe as well.

Later abbots built a Buddhist hall. A two-story building with 82 windows, it was a mixture of Southern Thai and Chinese architectural styles. Inside the hall are decorative paintings. The lower level has an elevated area that comprises a line of 41 drawers, used to store items, brought in by the relatives.

Built in 1955, the monk’s dwelling of Sitsarn Pradit, was converted in 2000, into the “Chonthara Singhe Temple Museum”. Inside, are exhibitions of old artifacts, images and history of the abbots as well as other interesting displays. Most notable of these, is the replica exhibition depicting the signing of the Anglo-Siamese Treaty of 1909, seen in one room.

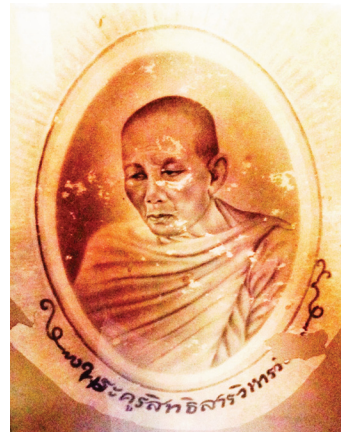
Temple Hall, Riverside, Takbai

Former Abbot Venerable Sitthisan Wihanwat created in 1955, changed to Chonthara Singhe Temple Museum in 2010

Statues of Thai and Chinese people dressed in dignity reflecting multicultural relations

Pictures of Venerable Sitthisan Wihanwat displayed in the museum

What is more interesting and makes it unique amongst other temples is the single story building, “Phra Narai Hall”. An inscription on it’s gable reads, “Reconstruction A.D. 1956”. It is here that the ashes of Nora Kor (player name Mr.Kor) are deposited. Kor was often depicted as Vishnu during his life. The tower where his ashes are deposited has been maintained since it was built. There is the statue of Phra Narai with four hands in the tower. Behind it, enshrined in the

A replica exhibition of the signing of the British-Siam Treaty of 1909, a highlight of the museum

Paintings on the ceiling

Exhibition of southern Thai lifestyle utensils

Collection of local Buddhist craftsmanships

Museum tour guide

Narai Hall, the outstanding memorial in the temple

base, you can see the three Buddha images “overcoming temptations”.

For travellers who love history and sites of important events, those who appreciate fine arts or those that want to worship at the old Buddha images, will all surely enjoy a visit to Chonthara Singhe Temple and all it has to offer.

*This document and its story arose after the author accompanied a group from the Phraphutthamingmongkhon Sattha 45 Foundation who were organizing the Marine Corps Ordination Ceremony, at Urairattanaram Temple, Bajoh District, Narathiwat, 31 March to 2 April 2019

พระอานนที่ไปไหน?

ธัมมนันท์ทากิษุณี

หรินทร์ สุขวจน์ : แปลจากภาษาอังกฤษ

วัดในเมืองไทยนั้น เมื่อคุณเข้าไปในโบสถ์หรือวิหาร สองข้างของพระพุทธรูปปฏิมาประธานคุณ จะเห็นรูปปั้นพระโมคคัลลานะและพระสารีบุตร สองพระอัครสาวกยืนอยู่คู่กันเสมอ

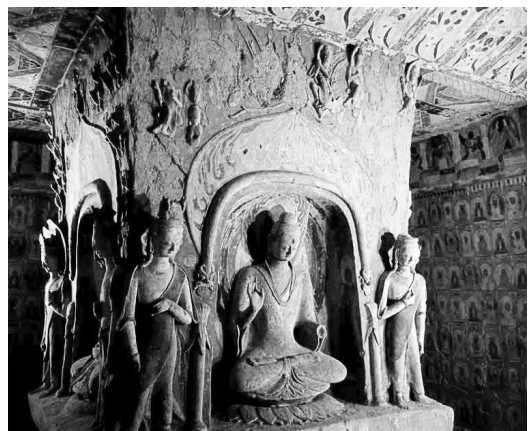
พระโมคคัลลานะนั้นพุทธองค์ทรงยกย่องให้เป็นเลิศในด้านมีฤทธิ์มาก และทรงยกย่องพระสารีบุตรว่าเป็นผู้มีสติปัญญาเลิศกว่าพระภิกษุทั้งปวง สองท่านนี้ยังมีอายุเท่ากันและเป็นเพื่อนร่วมสำนักเรียนเดียวกันมาก่อนที่จะได้พบพระพุทธเจ้า โดยชา่งปั้นไทยจะสร้างรูปเคารพให้ทั้งสองแลดูเหมือนกันในทุกวัด รวมทั้งวัดพุทธนิกายเถรวาทในประเทศศรีลังกา เมียนมาร์ กัมพูชา ลาว ฯลฯ

อย่างไรก็ตาม วัดนิกายมหายานไม่เป็นเช่นนั้น หากสองข้างพระประธานกลับเป็นพระอานนทและพระมหากัสสปะ ซึ่งนี่ไม่ใช่เป็นเพราะมหายานไม่เคารพสองพระอัครสาวก หากแต่เป็นเพราะพระอัครสาวกทั้งสองดับขันธไปก่อนพุทธปรินิพพาน ภารกิจผู้นำการสั่งสอนพระสาวกอื่นๆสืบต่อจากพุทธองค์ตกอยู่กับพระอานนทและพระมหากัสสปะ ซึ่งพระมหากัสสปะยังรับเป็นประธานในการประชุมหมู่อรหันตสาวกในการกระทำปฐมสังคายนา หรือการรวบรวมคำสอนทั้งหมดของพุทธองค์มาสอบทานรับรองและจัดหมวดหมู่เพื่อให้

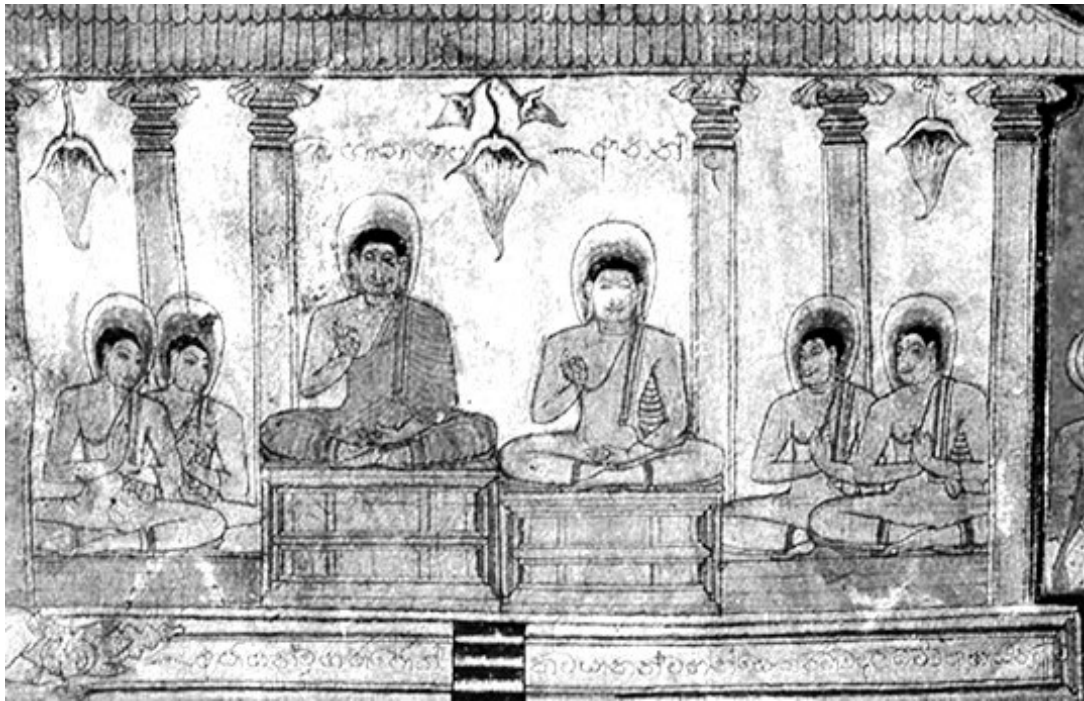

พระโมคคัลลานะและพระสารีบุตร ยืนนมัสการพระพุทธปฏิมากรประธาน วัดเขาย้อย เพชรบุรี

คนรุ่นต่อไปศึกษา โดยมีพระอานนทซึ่งรับใช้ติดตามพุทธองค์ใกล้ชิดที่สุดตลอดยี่สิบห้าพรรษาสุดท้ายของพุทธกาล เป็นผู้ตอบคำถามในที่ประชุมในส่วน of พระธรรมอันท่านได้ฟังจากพุทธองค์โดยตรง กล่าวกันว่า ถ้าจะแสดงความเคารพพระธรรม ก็ควรระลึกถึงพระอานนทด้วย เพราะท่านเป็นเสมือนบรมครูท่านหนึ่งทั้งนี้ ในการตอบแต่ละพระสูตร พระอานนท

วัดถ้ำตุนหวง ประเทศจีน

ภาพจิตรกรรมฝาผนังแสดงปฐมสังคายนา มีพระมหากัสสปะนั่งคู่กับพระอานนท์

จะเริ่มจากการกล่าวประโยคว่า “เอวัม เม สุตัง” แปลว่า “ข้าพเจ้าได้สดับมาแล้วอย่างนี้”

ลักษณะรูปปั้นพุทธสาวกสองข้างพุทธรูปประธานในพระอุโบสถของวัดมหายาน อันประกอบด้วยพระอานนท์และพระมหากัสสปะนั้น ยังแสดงถึงสภาวะวัยของพระเถระหนุ่มรูปหนึ่งกับพระเถระสูงวัยอีกรูปหนึ่งอย่างชัดเจน

ครั้งที่คณะของเราได้ไปยังพุทธสถานวัดถ้ำขุนหวง(ประเทศจีน)อันมีชื่อเสียงและหมู่ถ้ำที่มีพุทธปฏิมาศิลาจำหลักลอยตัวยื่นออกมาจากผนัง บนเส้นทางภาคตะวันตกเฉียงเหนือของจีน เรามักพบเห็นรูปปั้นพระอานนท์และพระมหากัสสปะอยู่ตลอดเส้นทาง ในปีต่อมาผู้เขียนยังได้ไปเยือนพุทธสถานโบราณถ้ำหลงเหมิน และถ้ำหยุนกั๋ง ทางตะวันออกเฉียงเหนือของจีน และก็เช่นกัน เราจะพบรูปปั้นพระมหา

สาวกทั้งสองที่ด้านข้างพระพุทธปฏิมา

พระอานนท์มิใช่หนึ่งในพระมหาสาวกเท่านั้น ท่านยังรับใช้ใกล้ชิดพุทธองค์จนวันสุดท้าย ที่สำคัญคือได้รับการยกย่องจากพระพุทธองค์ว่าเป็นผู้จดจำหลักธรรมคำสอนและนำไปสอนได้อย่างยอดเยี่ยม โดยเมื่อครั้งที่ท่านถูกเลือกให้เป็นพุทธอุปัฏฐาก พุทธองค์ได้ทรงประทานพรแก่ท่าน(คือ ทรงอนุญาตตามคำขอของท่าน เพื่อให้เกิดคุณประโยชน์-ผู้แปล) ซึ่งทำให้ท่านทำหน้าที่สำคัญ(ในการปฐมสังคายนา-ผู้แปล)ได้อย่างถูกต้อง

ในการขอพรดังกล่าว พระอานนท์ตระหนักถึงสิทธิ์บางอย่างในฐานะผู้รับใช้ใกล้ชิดพุทธองค์พึงได้ หากแต่ท่านไม่ต้องการ(เพื่อไม่ให้คนเข้าใจว่าท่านรับเป็นพระอุปัฏฐากเพราะหวังสิ่งตอบแทน-ผู้แปล) คำขอพรของท่านจึงขอไม่ให้พุทธองค์ประทานอาหารดีที่มีผู้

โบราณสถานกุฏิพระอานนทโกศลที่หักพังของคณ เชาติชฎก.กรุงราชคฤห์

สังเวชนียสถาน เมืองกุลินารปัจจุบัน

ถวายแก่ท่าน ขออย่าได้พาท่านไปด้วยเมื่อรับกิจนิมนต์ ขออย่าให้ท่านพักอยู่ในที่ประทับเดียวกับพุทธรองค์ และโดยเฉพาะท่านตระหนักอย่างยิ่งว่าภารกิจของท่านนอกจากการดูแลรับใช้แล้ว ท่านจะต้องจดจำคำสอนต่างๆของพุทธรองค์ด้วย เพื่อความแน่ใจ ท่านจึงขอให้พุทธรองค์กลับมาตรัสคำสอนที่เสด็จไปสอนในที่ต่างๆให้ทราบ และหากท่านไม่เข้าใจก็ขออนุญาตถามให้ทรงอธิบายจนเข้าใจ ด้วยการอุทิศตัวเช่นนี้ พระอานนท์จึงสามารถรักษาหลักธรรมคำสอนต่างๆของพุทธรองค์เอาไว้ได้อย่างน้อยก็ยี่สิบห้าปีสุดท้ายแห่งพระชนม์ชีพ

การจาริกครั้งสุดท้ายจากเมืองเวสาลีไปสิ้นสุดยังเมืองกุลินาราที่หมายแห่งการดับขันธ ซึ่งนับเป็นการร่วมเดินทางครั้งสุดท้าย อาจทำให้เรามองเห็นบางสิ่งบางอย่างในความ

สัมพันธ์ของสองพระญาตินี้(พระอานนท์เป็นลูกผู้น้องกับเจ้าชายสิทธัตถะแห่งศากยวงศ์-ผู้แปล)

ช่วงสุดท้ายในปัจฉิมกาล พระอานนท์ซึ่งบรรลุปะโรชาบัน(เป็นสภาวะขั้นต้นของพระอรียมรรค-ผู้แปล) ยังไม่ตรัสรู้ ท่านเศร้าโศกถึงผู้ที่เคารพรักและติดตามรับใช้มากกว่าสองทศวรรษ ช่วงเวลาที่พุทธรองค์กำลังแสดงปัจฉิมโอวาทแก่หมู่พระสาวกที่มาร่วมกราบนมัสการครั้งสุดท้าย ทรงทอดพระเนตรไม่เห็นพระอานนท์ในที่นั้น จึงทรงให้คนไปตาม แต่พระอานนท์ได้ปลีกตัวไปเสียแล้ว

ณ ที่นั่นเอง พุทธรองค์ตรัสสรรเสริญพระอานนท์ว่า “ในบรรดาพุทธอุปัฏฐาก ไม่มีใครเสมออานนท์ของฉัน” พระอานนท์จึงเป็นผู้มีบทบาทพิเศษ ทั้งในช่วงพระชนม์ชีพของพุทธรองค์และในยามอรุณรุ่งแห่งพระพุทธศาสนา.

Where is Ven. Ananda?

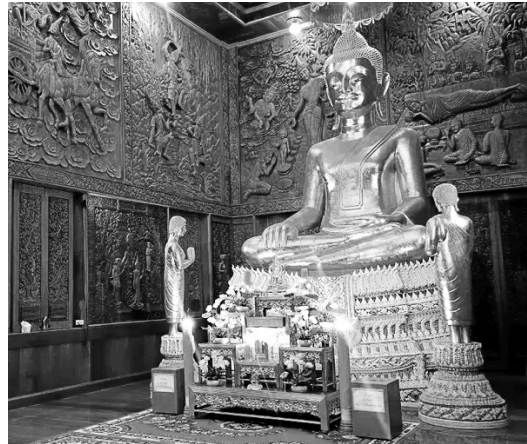
Bhikkhuni Dhammananda

In Thailand, when you enter the main shrine which is called Uposatha, or even any Vihara, you look at the main Buddha statue, there is a pair of the main disciples, Ven.Moggallana and Ven.Sariputra.

Ven.Moggallana received praise from the Buddha for being foremost in performing miracles, where as his friend, Ven.Sariputra was known for being foremost in wisdom(panna). As both of them were friends of the same age, the artists casted their statues always make them look alike. This is true in all temples in Thailand and Theravada countries, i.e. Sri Lanka, Myanmar, Cambodia, Laos, etc.

However, when we enter Mahayana temples it is different. The main disciples attending the Buddha are Ven.Ananda and Ven.Maha Kassapa.

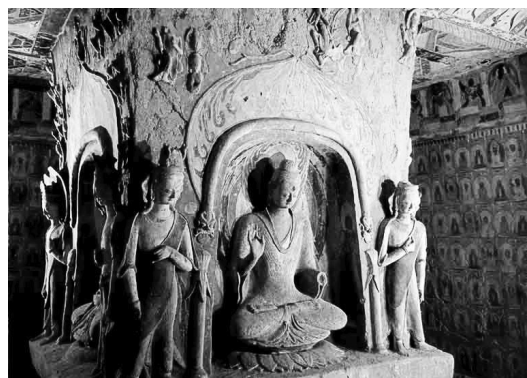
It is not that Mahayana do not respect Ven.Moggallana and Ven.Sariputra but because both of them passed away before the Buddha, hence they think that the leading disciples responsible for the continuation of Buddhism should be Ven.Ananda and Ven.Maha Kassapa.

The images of Ven.Moggallana and Ven.Sariputra paying respect to image of Buddha, Wat Khao-yoy Petchaburi Province, Thailand

Ven.Maha Kassapa was the one who presided over the first council and gathered the collective teaching to be agreed upon and handed down to the future generation.

Ven. Ananda confirmed the teaching as he was the one closest to the Buddha for being his caretaker for the last 25 years of the Buddha's mission. Ven.Ananda recited the dhamma as heard directly from the

Wat Tun Huang cave, China

A mural painting of Ven. Ananda and Ven. Maha Kassapa sitting at the middle when they presided over the first council

Buddha. There is a saying that if one wants to pay respect to dhamma, one should pay respect to Ven. Ananda. He was like an embodiment of the teaching. At the beginning of each sutra, it begins with a phrase “Eva me suttam...” “Thus I have heard...” This is Ven. Ananda.

In all Mahayana temple, at the main shrine there is also a pair of disciples attending to the Buddha, but they are not Ven. Mogallana and Ven. Sariputra, instead they are Ven. Ananda and Ven. Maha Kassapa. This is portrayed very clearly with one younger monk and one elderly monk. The younger one is Ven. Ananda and the older one is Ven. Maha Kassapa.

Through all the major Buddhist caves in China, with our group we went to the northwest route in China to visit

the famous Tun Huang cave. Representation of Ven. Ananda and Ven. Maha Kassapa is clear through out the route.

In the following year, I went with a group to visit other Buddhist caves in history. This time we went towards north-east to visit Lung Men and Yun Gang Caves. Again Ven. Ananda and Ven. Maha Kassapa were the main disciples on the side of the Buddha.

Ven. Ananda was more than just a major disciple, he attended to the Buddha until his last day. He was the best recorder as praised by the Buddha, plus he had good memory and ability to preach. Also knowing at the time he was chosen by the Buddha, he asked for special boons so that he can perform his duty properly.

Ancient remains house of Ven. Ananda near by Buddha's house at Khitchakut mount Rajgir city India

Ven. Ananda was aware of the benefit to have his position next to the Buddha, so he made sure that he will not exploit those benefit, thus he asked the Buddha not to give him special food, boarding, lodging that belonged to the Buddha.

Also he was fully aware of others' expectation that he should know his duty not only to serve the Buddha's personal need but also remember what the Buddha taught. He made sure to ask permission from the Buddha to kindly repeat the teaching upon his return and also to allow Ven. Ananda to ask of any dharma not clear to him.

With this special duty and interest, Ven. Ananda put his mind to it. Thus, at least for the last 25 years he was able to preserve all the teaching of the Buddha.

On the last journey from Vesali to Kusinagara, the place where the Buddha intended to pass away, it was a

The holy place which to remind the Buddha's nirvana (pass away) at Kusinagara

journey of the two brothers. Details on this journey is important which brings us glimpses of what was going on between two brothers.

Ven. Ananda, was sotapanna (stream-entrance) not fully enlightened yet, so on this last journey together, he felt very sad about the expected departure of the Buddha, his brother whom he served continuously for the past 25 years. At one point while the Buddha was addressing a large crowd of monks who came to bade farewell to the Buddha, the Buddha missed Ven. Ananda and sent someone looking for him. Ven. Ananda went away from the crowd, holding on the door knob.

It was here that the Buddha praised Ananda by saying "All the previous Buddhas' attendants no one is like my Ananda." Thus Ven. Ananda had a very special place both in the Buddha's life and in the history of early Sangha.

คำเตือนท่านผู้หญิงจัน*

รัตนจันท

“ที่ดินเมืองกลางแม่เท่าใบพุทราอย่าทิ้ง”

ประโยคในเลี้ยวประวัติศาสตร์หนึ่งข้างบนนี้เป็นคำเตือนสติพี่น้องชาวเมืองกลาง

เดิมคำว่า ‘กลาง’ คือชื่อเรียกภูเก็ตมาก่อน ชื่อเมือง ‘ภูเก็ต’ เองเพิ่งมีมาทีหลัง ในบัญชีบ้านแผนกสมัยอยุธยา ถ้าพูดว่าเมืองกลางก็คือเกาะภูเก็ตทั้งหมด โดยมีการระบุชื่อดินแดนตรงนี้มาแต่โบราณพันปีว่า ‘จิงซีลอน’ (Junk Ceylon พบในแผนที่เดินเรือโบราณพันกว่าปีของนักเดินเรือชาวกรีก หมายถึงแหลมที่มีเรือสำเภามาจอด ซึ่งยุคนั้นภูมิศาสตร์ภูเก็ตยังไม่เป็นเกาะ)

เมืองกลางสมัยอยุธยาเป็นเพียงเมืองเล็กๆ เชื่อกันว่าเคยขึ้นกับเมืองนครศรีธรรมราช หัวเมืองใหญ่ในอดีต ซึ่งได้จัดระเบียบเมืองบริวารสิบสองเมืองเรียกว่าระบบเมืองสิบสองนักษัตร แต่การปกครองยังขึ้นตรงกับอยุธยา โดยส่งราชการผ่านเมืองนครศรีธรรมราชอันมีกองกำลังที่มั่นคง ดังปรากฏชื่อตำแหน่ง ‘จอมนายกอง’ ท่านหนึ่งซึ่งน่าจะเป็นชาวนครศรีธรรมราช หากรับราชการอยู่กรุงศรีอยุธยา และถูกแต่งตั้งให้ไปเป็นเจ้าเมืองตะกั่วทุ่งเพื่อกำกับดูแลผลประโยชน์ที่เป็นทรัพย์สินแผ่นดิน

หลังจากอังกฤษเริ่มแผ่ขยายอำนาจเข้าอินเดีย (ตั้งแต่ราวพ.ศ.2300) ได้เข้าไปยึดทรัพยากรป่าไม้ด้วย เพราะอินเดียอุดมไปด้วยป่าไม้ธรรมชาติ และมีแม่น้ำสายสำคัญใช้เดินทางและขนส่งสินค้า ได้แก่ คงคา ยมุนา สรรภู มหิ อจิรวดี ซึ่งมีแหล่งต้นน้ำอยู่บนภูเขาหิมาลัยทางเหนือของประเทศ อันเป็นที่หมายปองของบรรดาประเทศนักล่าอาณานิคม และอังกฤษก็เป็นมหาอำนาจผู้มีชัยเข้ายึดครองอินเดียได้ทั้งหมดในที่สุด

รูปปั้นท่านผู้หญิงจันและคุณมุก (น้องสาว)
ณ วัดม่วงโกมารภักดิ์ อำเภอถลาง ภูเก็ต

ในการขนถ่ายสินค้ารวมทั้งท่อนซุงจากป่า ต้องอาศัยแรงงานช้างชักลาก แต่เนื่องจากช้างในอินเดียทำงานสู้ช้างในไทยไม่ได้ โดยพื้นที่ภาคใต้ตั้งแต่สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช กระบี่ พังงา ชุกชุมไปด้วยช้างป่า เมื่ออังกฤษมีความต้องการแรงงานช้างในการทำป่าไม้ จึงสั่งซื้อช้างจากไทยในภาคใต้ ซึ่งสามารถนำเรือมาบรรทุกขนถ่ายช้างได้ที่ทำเรือแถบอ่าวปากพระ (บริเวณช่องแคบระหว่างภูเก็ตกับพังงา) ในการนี้อยุธยาจึงส่งขุนนางที่เรารู้จักในชื่อจอมเฒ่าเจ้าเมืองกลางบ้านดอน และจอมร้างเจ้าเมืองกลางบ้านเคียน ซึ่งเป็นจางวางกรมพระคชบาลซ้ายสังกัดวังหน้ามาตั้งสถานีทำการค้าส่งออกสินค้า โดยเริ่มจากบริเวณเมืองตะกั่วทุ่งฝั่งพังงา แล้วย้ายข้ามช่องแคบมายังฝั่งเมืองกลาง ซึ่งแม้จะเป็นเมืองเล็ก หากมีทรัพยากรธรรมชาติเช่นแร่ดีบุกอุดมสมบูรณ์เป็นที่ต้องการของประเทศตะวันตก เช่น อังกฤษ

แผนที่เกาะภูเก็ตโบราณ

ตราจังหวัดนครศรีธรรมราชปัจจุบัน เป็นรูปเจดีย์
พระบรมธาตุล้อมรอบด้วยสัตว์สัญลักษณ์ 12 นักษัตร

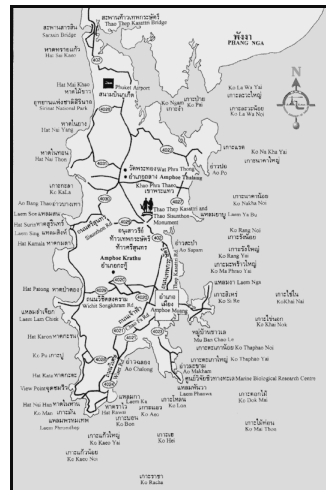
ฝรั่งเศส ฯลฯ เมืองกลางจึงเจริญรุ่งเรืองขึ้นพร้อม
กับการสร้างรายได้ให้แก่ประเทศด้วยการทำหน้าที่
ส่งออกสินค้าต่างๆดังกล่าว รวมถึงเป็นสถานีรับ
สินค้านำเข้า เช่น อวุธยุทปัจจัย ผืน ผ้าแพร
พรรณจากต่างประเทศโดยเฉพาะอังกฤษ(ซึ่งเข้า
ยึดครองเกาะปีนังเพื่อนบ้านใกล้เคียงของกลางอยู่ใน
เวลานั้นแล้ว) เพื่อส่งขึ้นไปยังเมืองหลวงหรือตาม
กฏระเบียบ

ที่กล่าวพรรณนามานี้เพื่อชี้ให้เห็นบริบท
ความสัมพันธ์ระหว่างเมืองกลางกับส่วนกลางและ
ประเทศมหาอำนาจตะวันตกในสมัยนั้น ในฐานะ
ของเมืองที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศ
อย่างไร เมืองกลางจึงเปรียบเสมือนปลาเล็กใน
สายตาของปลาใหญ่ที่หมายปองมาแต่อดีต

การดำรงคงอยู่ของเมืองกลางในสมัยนั้น
นอกจากอำนาจของส่วนกลางและของ
นครศรีธรรมราชหัวเมืองหลักทางใต้ของไทยแล้ว
นักปกครองของกลางที่สืบทอดกันมาคือปัจจัย
สำคัญ โดยใคร่กล่าวถึงประโยคคำพูดหนึ่งของ
ท่านผู้หญิงจันภริยาเจ้าเมืองกลาง วีรสตรีผู้มี
บทบาทสำคัญทั้งทางเศรษฐกิจและการปกครอง
ช่วงคาบเกี่ยวรัชสมัยสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีกับ
รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก
พระปฐมบรมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี ซึ่งท่านได้

ช้างไทยลากซุง

ช่องแคบปากพระ

ร่วมเป็นผู้นำชาวเมืองกลางฟันฝ่าภัยสงคราม(ครั้ง
สงครามเก้าทัพ พ.ศ.2328 ซึ่งพระเจ้าปดุง กษัตริย์
แห่งกรุงอังวะ ยกทัพใหญ่ 9 สายมาจากอาณาจักร
พม่า) ได้สำเร็จด้วยปรีชาสามารถและความรัก
หวงแหนในท้องถิ่น ดังที่ชาวภูเก็ตและคนไทย
ทราบถึงวีรกรรมของท่านเป็นอย่างดี โดยภาย
หลังจากสิ้นสุดกลับคืนมา ท่านผู้หญิงจันเป็นผู้
กล่าวเตือนใจแก่ชาวเมืองกลางว่า

“ที่ดินเมืองกลางแม่เท่าใบพุทราอย่าทิ้ง”

ซึ่งชาวกลางก็ร่วมกันปกป้องรักษาและ
พัฒนาจนภูเก็ตยังเป็นดินแดนที่มีความสำคัญของ
ประเทศมาตราบจนปัจจุบันนี้

* ท่านผู้หญิงจัน ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นท้าวเทพกระษัตรี ด้วยความดีความชอบในสงครามเก้าทัพ ผู้อ่านที่สนใจ
เกี่ยวกับประวัติและคุณูปการของท่านผู้หญิงจัน กรุณาไปอ่านย้อนหลังได้ในแสงพระธรรมฉบับที่ 4,5,6 หรือเข้าไปอ่านที่
www.sattha45foundation.com

PHUKET HISTORY

Warning by Lady Chan*

Ratanajantho

“Thalang land, even a piece as small as the jujube leaf, do not abandon it”

This sentence is an historic warning to the Thalang people.

The word ‘Thalang’ is the former name for the the island now known as Phuket.

Situated on the Island’s East Coast, ‘Phuket’ or ‘Phuket Town’ is also what Europeans call the business center of the Island. In the accounts of the Ayudhya period, Thalang became the island’s name but prior to that the island, for millenia, was always known as, ‘Jungceylon’. “Junk Ceylon” was found on an ancient navigational map drawn over a thousand years ago by Greek sailors. Meaning “the cape that has a junk” Jungceylon or Phuket as it is now known, was geographically attached to the mainland and still not yet an island.

Thalang town (in the Ayudhya period) was only a small town. Believed to have been centred in Nakhon Srithammarat, big cities, in the past, were organized into twelve, “satellite cities” known as “The twelve constellations”. This region was still governed by Ayudhya through the Nakhon Srithammarat city, with it’s stable forces. It appears, the ‘Lord Chancellor’ was born in Nakhon Srithammarat but he was based in Ayudhya. He was later appointed to be the Mayor of Takuathung, to oversee the interests of the country.

Because it was rich in natural forests as well as home to several important rivers, (needed for travel and transportation of goods) from around 1757, England began to expand its power into India. They seized a lot of forest resources there including the Ganges Yamuna Saraphu Mahi Jirawadee, which had watersheds located on the

Statue of Lady Chan and Khun Muk (sister) at Wat Muangkomarapat, Thalang District, Phuket

Himalayas, in the north of the country. England was not alone, this was the aim of all colonial countries of the time but England, being the most powerful, conquered all of India.

Transporting goods, including logs from the forest, required the heavy labor that only elephants could provide in the harsh conditions. Elephants in India couldn’t compete with stronger elephants found in Thailand. The southern Thai region around Suratthani, Nakhon Srithammarat, Krabi, Phang-nga abounded with wild elephants. When England needed elephants for forestry work, they ordered them from the south of Thailand and they were transported from the pier of Pakphra Bay (in the strait between Phuket and Phang-nga). Realizing the importance of this trade, Ayudhya sent two noblemen known as Jom Thao to Thalang Bandon and Jom Rang to Thalang Bankhian there they worked together forming the

Map of ancient Phuket

Current Nakhon Srithammarat Province Seal is a chedi relics surrounded by 12 symbolic animals

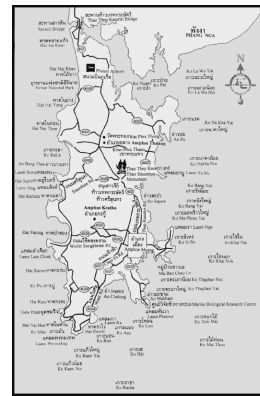
Chamber of Commerce Department in the Royal Court beneath Wang Na. It's role was exporting goods. Beginning with the Takuathung town area, on the Phang-nga side and then moving across the strait, to the site in Thalang town. Although only a small town, Thalang was rich in natural resources such as tin. The ore was abundant and needed in the west by England, France, etc. Thalang city was prosperous generating income for the country by exporting such goods. A busy port, it was here that valuable imports landed as well. Imports such as weapons, opium and silk fabric (especially from the British who occupied Penang, a neighbor of Thalang at that time). According to regulations, these were all sent on to Ayudhya.

As an important economic city for the Kingdom, and in order to point out the context its' relationship between Thalang and the central and western powers at that time, it was described thus; "Thalang is like a small fish in the eyes of bigger hunting fish."

The existence of Thalang in those days was due to its' addition to both the central and Nakhon Srithammarat authorities, the main southern districts of Thailand. All modern Governors of Thalang acknowledge one important figure in history, Lady Chan, wife of the governor of Thalang at the time. The "Heroine", played an important role in both economics and government during

Thai elephant dragging logs

Strait of Pakphra

overlapping the reigns of King Thonburi and King Phraphutthayotfa Chulalok (the first King of the Chakri dynasty). She took the role of leader of the Thalang people, overcoming the dangers during the Nine-Army War of 1785 B.E. during which, the King of Angwa State, was successfully defeated, as was the nine major armies from the Kingdom of Burma. Phuket people (as do all Thai people) know of her heroism. After returning it to peace, in a speech to the people of Thalang, Lady Chan said;

"Thalang land, even a piece as small as the jujube leaf, do not abandon it"

The Thalang people headed her words, having preserved and developed Phuket ever since, where to this day, it remains an important part of the Kingdom of Thailand.

* Lady Chan was bestowed with the title of "Thao Thep Kasattri" with all its merit in Ninth War. Readers interested about the history and contributions of Lady Chan, please read, "The light of the Dhamma", volumes 4,5,6 or go to www.sattha45foundation.com

ร่างทรง-คนทรง : เท็จหรือจริง(1)

นพพร สุวรรณพานิช*

พระผู้เป็นเจ้านับวันทรงมีแต่ความขมขื่นในพระทัย
พระองค์ทรงรียามมนุษย์ที่มีแต่ความตายเท่านั้น
จาคส์ ริโกท์

หากความชั่ว-ความเลวไม่มาหา ความหวาดกลัวของเราก็ไร้ประโยชน์หากคุณค่าอะไรไม่ได้
แล้วหากเรื่องนี้เกิดขึ้น ความน่าสยของจักเพิ่มความปวดร้าวขมขื่นขึ้นขึ้นไปอีก

เซอร์ โทมัส มอร์

อาจารย์ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยซึ่งจบ
ดุขฎิบัณฑิตจากมหาวิทยาลัยวิสคอนซิน สาขา
รัฐศาสตร์ ไม่พอใจลูกศิษย์ของตนที่โกหก
มดเท็จตลอดเวลา ได้พูดแถมบังคับว่าควร
จะอ่านเรื่อง *My life is the two worlds* เขียน
โดย Gladys Osborne พร้อมทั้งบอกแก่ลูกศิษย์
ว่าเป็นเรื่องของคนทรงที่ไม่เคยโกหก เหตุเพราะ
ผู้เป็นร่างทรงนั้นสะกดจิตตนเองจึงไม่มีแม้
กระทั่งโอกาสที่จะมดเท็จ ดูเหมือนว่าอาจารย์
ผู้นี้เชื่อมั่นในร่างทรงตามสมควร

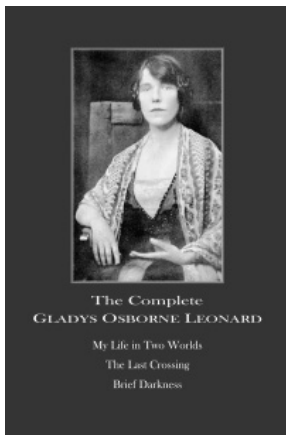
มีอาจารย์อีกคนหนึ่งได้รับดุขฎิบัณฑิต
จากมหาวิทยาลัยคอร์เนล-อิฐาคะไนวิชา
สังคมวิทยา สอนที่มหาวิทยาลัยทางเหนือ ก็ได้
ทำวิจัยเรื่องคนทรงกว่า 25 ราย พร้อมกันนั้น
ได้พูดอย่างมีนัยยะว่าปลอมทั้งหมด และ
คนทรงส่วนใหญ่ก็ใช้วิธีการอาเจียนออกมา แต่
มีเสียงที่เปลี่ยนไป ขณะเดียวกันอดีตสมาชิก
พรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยได้กล่าวว่า
เคยเป็นคนทรงมาก่อนและจำไม่ได้ว่าเมื่อเป็น
คนทรงได้พูดว่าอะไรบ้าง รู้แต่ว่าบุคคลที่อยู่
ข้างเขาเคยตบหน้าเขาเบาๆ เพื่อให้ตื่นจากการ
สะกดจิต

ผู้ที่จบดุขฎิบัณฑิตจากมหาวิทยาลัย

ฮาวายอิ สอนหนังสือรัฐศาสตร์ที่มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ ได้แต่งหนังสือเป็นภาษาอังกฤษ
เรื่อง *Soul* โดยบอกว่าในโลกเรามี soul อยู่
มาก การเรียก soul จึงทำได้ง่าย สิ่งที
อาจจะยุ่งยากก็คือ soul และมนุษย์มีมิติที่
แตกต่างกัน แต่ไม่เป็นส่วนหนึ่งของการทรงเจ้า

ต่อมาบังเอิญได้อ่านงานนวนิยายชื่อ
คนทรงเจ้า แต่งโดย วิมล ไทรนิมนวล ผู้ได้รับ
รางวัลซีไรต์ อาศัยกลเม็ดเด็ดพรายในทาง
วรรณศิลป์ ผู้แต่งนวนิยายนี้ได้บรรยายฉากต่างๆ
ซึ่งแสดงให้เห็นหลายๆว่า มีการปลอมและ
เสแสร้งเป็นคนทรง แต่ *คนทรงเจ้า* เป็นนวนิยาย
ขายดีเล่มหนึ่ง อาจใช่หรือไม่ใช่เรื่องจริง เซอร์
อาเธอร์ โคนเนล ดอยล์ ก็เขียนถึง *เซอร์ลอร์ด โฮล์ม*
หลายครั้ง ว่าต้องไถ่ถามคนทรงก่อน

กระนั้น วันหนึ่งบังเอิญฝึกแอร์โรบิกกับ
แพทย์และพยาบาลที่โรงพยาบาลจิตเวชแห่ง
หนึ่งในเขตใกล้กรุงเทพฯ แพทย์พยาบาลที่นั่น
บอกว่าคนไข้จำนวนไม่น้อยเชื่อเรื่องคนทรง
และเคยเป็นร่างทรงมาก่อน แต่แพทย์และ
พยาบาลไม่ตำหนิหรือกล่าวร้ายในความเชื่อ
ของพวกเขา อีกทั้งเป็นจริยธรรมที่ต้องไม่
ดูแคลนคนไข้

หนังสือ *My life is the two worlds* เขียนโดย Gladys Osborne

หนังสือ *คนทรงเจ้า* เขียนโดย วิมล ไทรนิมนวล

นพพร สุวรรณพานิช

เรื่องราวต่าง ๆ นี้ทำให้უნงสงสัยอย่างยิ่งว่าอะไรกันแน่คือ คนทรง-ร่างทรง ที่ติดต่อกับผู้ตาย

ในภาษาอังกฤษได้พูดถึงร่างทรงว่า medium ซึ่งมีหน้าที่ติดต่อกับโลกอื่นเพื่อนำข่าวคราวมายังโลกนี้ โดยมีที่นั่งชุมนุมทรงผีหรือ sé-ance. medium อาจพูดอีกอย่างหนึ่งเป็นภาษาอังกฤษว่า necromancer. necro คือ นรกหรือศพ คนที่ถามเป็นคนในหมู่ผู้ฟังที่มีความกล้า ภาษาอังกฤษคือ querant (ควรันท์) หรือผู้ซักถาม(มาจากคำนามว่า query แปลว่าคำถาม)

ในสหรัฐอเมริกาและยุโรปเท่าที่ได้ทราบมาอาจให้คำตอบเป็นข้อเขียนที่ออกมาแบบอัตโนมัติ ลูกตุ้ม การกระดกโต๊ะหรือการแสดงออกอย่างอื่น บางครั้งคนทรงได้พูดผ่านบุคคลที่แปรสภาพไปแล้ว สุ่มเสียงก็เปลี่ยนไปหมด อาการเช่นนี้พูดเป็นภาษาอังกฤษว่า channeling

เสียงที่พูดนั้นอาจเป็นเสียงของเทพดา พระภูมิ เจ้าที่เจ้าทาง ภูตผีปีศาจ หรือวิญญาณของผู้ตาย เป็นสำเนียงที่ใหญ่กว่าเสียงเดิม บางคราวมีการพูดถ่ายทอดไปยังวิญญาณ(ที่

สูงกว่า) หรือวิญญาณที่ไม่เกิดเป็นมนุษย์ในชาติที่แล้ว ผรั่งกับไทยนั้นคล้ายกันที่คนทรงก็มีชื่อแปลกๆ ข้อมูลมักมาจากโลกภายนอก กระนั้นอาจไม่ใช่ความคิดแปลกใหม่แต่อย่างใด เพราะฝรั่งมีความคิดเช่นนี้มาแต่ยุคอียิปต์โบราณ และเป็นศิลปะชั้นสูงอย่างหนึ่ง ส่วนชื่อของเจ้าสำนักร่างทรงของไทยมักมีหลายอย่าง เช่น ฤๅษีตาไฟ เจ้าพ่อปู่ พ่อเฒ่า พ่อกุมารแพดำ ฯลฯ

ในเมืองไทยการทรงเจ้าได้เริ่มเข้ามามีบทบาทสำคัญเมื่อครั้งที่ชาวจีนอพยพเข้าสู่อยุธยาตอนกลาง คราวที่พระบรมโกศโปรดสร้างศาลเจ้าพ่อเขาตก และตลอดจนการตั้งศาลสำคัญต่างๆ ล้วนเกี่ยวพันกับร่างทรงทั้งสิ้น

ใน พ.ศ.2434 กฎหมายเก่า ร.ศ.109 (พ.ศ.2434) และ ร.ศ.110(พ.ศ. 2435) รัชกาลที่ 5 ได้มีประกาศห้ามคนไทยและคนจีนเข้าทรง ส่วนใหญ่พวกร่างทรงได้ป่าวประกาศว่าจะเกิดเพลิงไหม้ขึ้นภายในเวลา สถานที่ แล้วปรากฏว่าเป็นเรื่องจริง เมื่อตรวจสอบดูก็อ้างว่ามาจากร่างทรง รัชกาลที่ 5 จึงประกาศห้ามการเข้าทรง

แต่ทุกวันนี้มีคนทรงยังดำรงอยู่เป็นที่นิยมอย่างมาก มีนักพุทธนิยมนประมาณ 3 คน ที่เชื่อว่าในเขตนนทบุรีและปทุมธานีเคยว่ามี

คนทรงเกินกว่า 400 ด้วยกัน

คนทรงในเมืองไทยคล้ายการทรงในเมืองจีน ตอนแรกอาจทรงเจ้าแบบไทย ต่อมาทรงเจ้าแบบจีน จีนเรียกคนทรงว่า หม่าเจียว และ กั๋วหยิน บ้างก็พูดว่า หลิงกู คนทรงเป็นผู้อยู่ในอาการไม่รู้ตัว ไทยเรียกว่า ทรงเจ้า(trance) จีนมีคนทรงอยู่ในสถานที่ห่างไกลจากเมืองหลวง แต่การทรงเจ้านั้นมักมีการเขียนแบบอัตโนมัติ เป็นวิธีเดียวกับประเทศอื่นๆ เช่น กรีซ ทิเบต ญี่ปุ่น บาบิโลเนีย คริสตียุคต้น มุสลิม และยิว เคยใช้มาแล้ว

การทรงเจ้าในจีนใช้ความมืด ปกติมักกระทำในวัดโดยมีพระเป็นผู้ดูแล พระมักเป็นส่วนหนึ่งที่มีอำนาจทางจิต ในขณะที่ไทยไม่อาศัยพระเพราะ ไม่ใช่คำสอนโดยตรงของหินยาน นอกจากนี้ จีนเห็นว่าผู้หญิงเป็นผู้มีอารมณ์ผันผวนและเปลี่ยนแปลงได้ง่าย จึงสามารถอย่างสูงในเรื่องนี้ และมีผู้หญิงมากกว่าผู้ชายที่เป็นคนทรงราวๆ 3 เท่าโดยประมาณ พระฝรั่งในยุคปัจจุบันไม่เข้าทรงและขัดต่อความเชื่อของเขา ในคัมภีร์ไบเบิลได้กล่าวว่า “ชายหรือหญิงคนใดที่เป็นคนทรงหรือพอมดแม่มด จงฆ่าเสีย จงเอาหินขว้าง ที่เขาต้องตายนั้นเขาเองรับผิดชอบ”

เนื่องจากจีนเชื่อมั่นในบรรพบุรุษ การถามผู้ที่ตายแล้วทำมานานหลายพันปี เรียกการทำนายนี้ว่า ฟุอิ หรือที่ฝรั่งเรียก divination

(การทำนายทายทักอนาคต) คนทรงจีนหยิบไม้รูปสามง่ามมีปลายแหลม คนถือไม้ที่มีอยู่ 2 คน แต่ยื่นหันหลังให้แก่กัน มืออักษรจีนอยู่บนทรวงหน้ารูปปั้นเทพยดาจีน ครั้นเมื่อถามสิ่งใดก็ตอบออกมาในรูปของพยากรณ์ และมีปลายปากกาขีดด้วยเส้นผม พร้อมด้วยกระดาษหนึ่งแผ่นเพื่อใช้ในการนี้

คราวที่มีโอกาสไปจีน มัคคุเทศก์ได้อธิบายว่าได้ชุดกระดูกคนที่หุหนาน ได้มีพยากรณ์ปรากฏอยู่ในอดีตกาล กระดองเต่าเผาให้ร้อนแล้วทำนายอนาคตจากรอยแตก

ในเมืองจีนเชื่อกันว่า เจตนารมณ์ในทางร้ายหรือที่ฝรั่งเรียกว่า animus ดังที่จีนใช้ เกิดขึ้นจากร่างกายที่เข้าสู่การทรงและไม่รู้ตัวคล้ายโคม่า สิ่งที่ถูกบังคับขึ้นตามมาคือการหยั่งรู่วังหน้า ดังที่พูดกันว่า เป็นการสะกดจิตอย่างหนึ่ง แต่ผู้ถูกสะกดนั้นในทางแพทย์ถือว่าไม่ทราบว่ามีตัวเองได้ทำอะไร

ในเมืองฝรั่งเช่นอเมริกาและยุโรป ทฤษฎีดาร์วินทำลายความเชื่อเรื่องคนทรง เหตุเพราะทฤษฎีนี้ไม่เชื่อการติดต่อกับผู้ตาย คนตายนั้นไม่สามารถติดต่อกับได้ เมื่อตายไปแล้วก็คือตายไป กระนั้นจำนวนผู้คนที่ยึดมั่นในร่างทรงก็เพิ่มขึ้นอย่างผิดหูผิดตา คนที่หลอกลวงเพิ่มขึ้นเช่นกัน ขณะที่อาจมีคนทรงจริง

(อ่านต่อฉบับหน้า)

*นพพร สุวรรณพานิช(2489-2553) จบรัฐศาสตรการทูตที่ University of Tokyo และศึกษาต่อระดับปริญญาโทที่ UCLA, UC Berkely สหรัฐอเมริกา เป็นอดีตลามาธิบดีปล้นประจำองค์การสหประชาชาติ และอาจารย์พิเศษคณะรัฐศาสตร์-ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นนักเขียนสารคดี นักแปล มีผลงานตีพิมพ์มากกว่า 40 เล่ม และแปลตำราต่างๆจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษมากกว่า 10 เล่ม

ผลงานที่รู้จักกันดีในหมู่นักอ่าน ได้แก่ พจนานุกรมเครื่องตั้ง พจนานุกรมตำนานคำ พจนานุกรมขนมนมเนย พจนานุกรมชาและกาแฟ พจนานุกรมการพนัน พจนานุกรมฉบับลัปตัน คำนี้มีที่มา คำผรุสวาทและคำอุทาน ฯลฯ นพพร สุวรรณพานิช ยังได้เขียนตำราด้านรัฐศาสตร์ เช่น *The Communist Party of Thailand and Conflict in Indochina* โดยเขียนร่วมกับไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ และเมื่อปี 2552 ได้รับรางวัลสุรินทราชา ในฐานะนักแปลและล่ามดีเด่น จากสมาคมนักแปล และล่ามแห่งประเทศไทย

MEDIUM : FAKE OR REAL (1)

Nopphorn Suwanphanit*

*God is growing bitter,
He envies man for his mortality*
Jacques Rigaut

*If evil comes not, then our fears are vain,
And if they do, dread will increase the pain.*

Sir Thomas More

A Lecturer of Chulalongkorn University, Ph.D in Political Science, Wisconsin University was displeased his students who told a lie every time. He seemed to command them to read *My life is the two worlds* written by Gladys Osborne, together with told them the story of mediums who had no chance to tell a lie from self hypnotization. This lecturer seemed to trust the mediums.

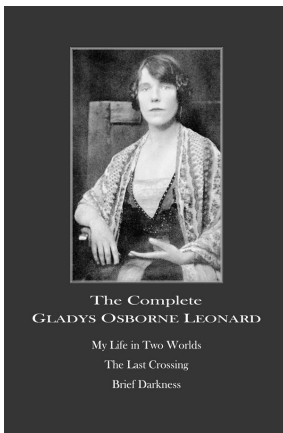
The other lecturer, Ph.D in Sociology Cornell-Ithaca University, taught the students in the northern university, had the researches concerning more 25 mediums together with the expressions implied that all fakes. Most of the mediums used the way of vomit and changed the voice while ex member of Communist Party of Thailand said that as they were mediums who could not remember what they said. They only knew that a person beside them slapped their legs slightly to awake them from hypnotization.

A lecturer, Ph.D in Hawaii University, taught the students Political Science in

Thammasat University whose English book titled *Soul* written by him revealing many souls in our world. So soul could be called and contacted easily. The trouble was the different dimensions between soul and man. It was not part of the medium.

Later on, happening to read the novel named *Medium* written by Wimon Sainimnuan, holding The S.E.A. Write Award. With literature tactics, this writer described scenes expressing fake as well as pretending to be the mediums. But medium was the best seller, novel which might involve reality or nothing. Sir Arthur Conan Doyle wrote about *Sherlock Holmes* many times must ask the mediums first.

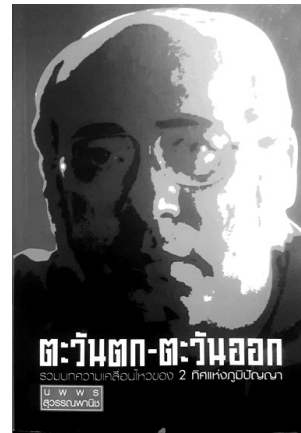
One day, happening to do aerobics exercises trained with medical doctors and nurses at the mental hospital, region nearby Bangkok. The doctors and nurses told a few patients who believed in the mediums and they were mediums. Relating ethical doctors and nurses, they neither blamed nor looked down on the

My life is the two worlds written by Gladys Osborne

Medium written by Wimon Sainimnuan

Nopphorn Suwanphanit

patients' beliefs.

These very doubtful information concerned what to connect between the medium and the dead.

In English, medium can contact the other world, information brought to this world. Among the performance were séance, medium may be also called necromancer, necro meaning hell or corpse, querant meaning person who asks and doubts among listeners, query may be also called (noun) meaning question.

It was acknowledged that in U.S.A. and Europe, may be answered written, given automatically as pendulum tilting the table or other expressions. Sometimes the medium said with change voice, the transformer was called this action channeling.

Such bigger voice may be voice of gods, spirits of the deaths. Sometimes talking voice connected to the spirits (higher level) or spirits of non-reincarnation in the previous state.

Europeans and Thais are alike, about medium's strange names. Data comes from the exterior world. However,

may be not any new strange vision. Europeans had such concepts since the era of ancient Egypt also as a high classic art style. In a part of Thai names of mediums, they are such as Ruesi Tafai (fire eyes hermit), local gods and the another gods.

In Thailand the medium could have been found during the period of Chinese migration in the middle era of Ayudhya. It was the reign of King Barommakoat. The King allowed to build the sacred shrine of Khao Tok God divinity together with important divines connecting mediums.

In 1891 by the old law of C.E.1891 and C.E.1892 the Thais and Chinese medium performances were prohibited by King Rama V. So most of the mediums announced that fires would be occurred in times, places and events happened from the inspection referring to the mediums. Hence the performances were prohibited by King Rama V.

Nowadays the mediums are popular. There are three Buddhists belief that around more 400 mediums living in Pathumthani and Nonthaburi.

Mediums in Thailand and China are alike. Firstly transformation is set in Thai style and secondly Chinese style followed. Ma-jiew and Gua-yin or Ling-gu may be called. The mediums are unaware of themselves, called in Thai as trance. In China mediums live far from the capital city but the trance performance, automatically writing used in the same way of other countries such as Greece, Tibet, Japan, Babylonia, Earliest Christ. Muslim and Jew conducted.

In China mediums are performed in the dark night, mostly the trances performed by the monks in the temples, as part of mind power. While in Thailand not related to monks because of Hinayana (the branch of Buddhism prevalent in Southeast Asia and Ceylon) is not taught directly. Besides, Chinese vision, woman emotion with easy changes, highly can perform in such case. So for mediums, women are more than men approximately three times. European monks now are not the mediums because of not their beliefs. Bible said "To kill any men or women who are mediums or wizards. Throw stone to them, they must die, they are responsible for themselves."

Because of Chinese trust their ancestors, asking the deaths have been performed thousands years. This forecast was called Fu-i. Called in English that

divination.

Chinese mediums hold wood piece with three pointed ends, two persons, holding this wood, stood back to back. Chinese alphabets appear on the sand in front of Chinese goddess statue. For any questions, answers appear in the form of forecasting. End of pen seized with hair, together with a piece of paper used in such case.

A span of time in China, the guide described that human skeletons were excavated in Hunan, the forecast appeared in the old time. Turtle skeletons burned, appeared forecasts from cracks.

In China, it was believed that animus used by Chinese from the bodies transformed, unaware likely Coma. The rising things followed are advanced acceptance : a kind of hypnotization. But a hypnotized person does not know what he does, shall be deemed in medical field.

In U.S.A. and Europe, Darwin Theory destroyed the beliefs concerning mediums, unbelieved on connecting with the deaths. Absolutely unconnected. Dead is dead. Anyway much more people extraordinary trust in mediums. More fake people as real mediums.

(to be continued)

---

*Nopporn Suwanphanit graduated Diplomatic Political Science at University of Tokyo, Master's Degree at UCLA, UC Berkeley U.S.A. Consecutive translator of United Nations. Special lecturer, Faculty of Political Science-International Relations, Thammasat University. Documentary writer, translator with more 40 printed books and more 10 text books translated from Thai into English.

The most famous works among readers are such as *Dictionary of Beverages*, *Dictionary of Gambles*, *Dictionary of Dirty Words*, *Exclamation*, *Dictionary of Word Legends*, *Dictionary of Desserts*, *Dictionary of Tea and Coffee* etc. The text book named *The Communist Party of Thailand and Conflict in Indochina* was written by Nopporn Suwanphanit and Kraisak Chunhawan. In 2009 as an excellent translator and interpreter, Nopporn got Surintharesha Award from The Translator and Interpreter Association of Thailand.

ฉลาดทำใจ

พระไพศาล วิสาโล

สูญเสียอวัยวะ

หากอวัยวะที่สูญเสียไปช่วยให้เรามีชีวิตรอดหรืออยู่ได้ยืนนานขึ้น ก็นับว่าเป็นเรื่องน่ายินดี เพราะชีวิตนั้นสำคัญกว่าร่างกาย แต่ถึงแม้การสูญเสียดังกล่าวเกิดจากอุบัติเหตุ มิใช่เป็นผลจากการรักษาโรค ก็ยังนับว่าโชคดีที่เรายังมีชีวิตอยู่ หรือจะมองว่าโชคดีที่ไม่เสียมากไปกว่านี้ก็ได้

การสูญเสียอวัยวะบางอย่างไปทำให้ร่างกายของเราทำงานได้ไม่ดีดังเดิม แต่ในบางกรณีก็ไม่มีผลต่อการดำเนินชีวิตเลย กระนั้น ก็อาจทำให้เราทุกข์ได้มาก เพราะเกิดความคิดขึ้นมาว่าตนเองเป็นคนพิการไปแล้ว หรือมีรูปร่างทรุดทรองไม่เหมือนคนทั่วไป ในกรณีหลังนี้ใช่หรือไม่ว่าเรากำลังทุกข์เพราะความคิดของตนเอง โดยเฉพาะการไปคำนึงถึงสายตาของคนอื่นมากเกินไป

คุณค่าของตัวเราอยู่ที่คุณงามความดี มิใช่ที่รูปร่าง ไม่ว่าอะไรจะเกิดกับร่างกายของ

เรา ก็ไม่ควรที่เราจะลดทอนคุณค่าของตัวเอง หากเราตั้งมั่นในคุณงามความดี เราก็มีสิทธิเคารพตัวเองได้อย่างเต็มภาคภูมิ แม้จะสูญเสียอวัยวะไป แต่ก็ไม่เป็นอุปสรรคในการทำ ความดี หรือสร้างสรรค์ประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น

แม้การสูญเสียอวัยวะในบางกรณีทำให้ชีวิตเราลำบากมากขึ้น แต่ก็ไม่ได้ทำให้เราทุกข์มากเท่ากับใจที่คร่ำครวญหรือก่นด่าชะตากรรม ยิ่งหวนหาอาลัยกับชีวิตในอดีตที่เคยมีร่างกายสมบูรณ์พร้อม ก็ยิ่งทำให้ยอมรับความจริงในปัจจุบันได้ยาก ในยามนี้ไม่มีอะไรดีกว่าการปล่อยวางอดีต ยอมรับความจริงที่เกิดขึ้น เพื่อจะสามารถก้าวไปข้างหน้าได้อย่างมั่นคง แม้จะเป็นการเริ่มต้นใหม่กับชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม แต่ก็ไม่ยากเกินกว่าที่จะปรับตัวจนคุ้นชิน มนุษย์เรามีความสามารถในการปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลง วันนี้อาจขลุกขลัก แต่พรุ่งนี้จะราบรื่น

ทำงานไม่มีความสุข

คุณควรหาสาเหตุว่าทำไมถึงเป็นเช่นนั้น? เป็นเพราะงานยาก มองไม่เห็นผล เพื่อนร่วมงานไม่ดี เจ้านายไม่ยุติธรรม เงินเดือนน้อย? แต่หลังจากมองออกไปนอกตัวแล้ว อย่าลืมกลับมาถามตัวเองว่า ฉันมีใจให้งานนี้แค่ไหน?

การทำงานอย่างมีความสุขเกิดขึ้นเมื่อคุณมีใจรักในงานนั้น ถ้าคุณรักงานนั้น ถึงแม้จะยาก ผลสำเร็จยังไม่ปรากฏ คุณก็ยังมีความสุขที่ได้ทำ ถึงแม้เพื่อนร่วมงานหรือเจ้านายจะไม่ถูกใจคุณ แต่คุณแทบจะลืมคนเหล่านั้นไปเลยทันทีที่คุณได้จับงานที่คุณรัก วันต้นเดือนหรือวันเงินเดือนออกมีความหมายน้อยมากสำหรับคุณ

ใจรักในงานอาจเกิดขึ้นเพราะเป็นงานที่คุณถนัด แต่ถึงแม้คุณไม่ถนัด ก็สามารถน้อมใจให้รักงานนั้นได้ หากคุณเห็นงานนั้นมีคุณค่า เช่น เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม เกื้อกูลต่อคนที่คุณรัก หรือช่วยให้คุณได้ใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ แต่ถึงแม้คุณจะรู้สึก “เฉยๆ” กับงานนั้น ความสุขก็ยังหาได้ไม่ยาก หากคุณทำงานอย่างมีใจจดจ่อกับงาน ไม่วอกแวกฟุ้งซ่าน หรืออยากเห็นความสำเร็จของงานไวๆ ใจจะจดจ่อกับงานได้ต้องอาศัยสติเพื่อดึงจิตให้กลับมาอยู่กับปัจจุบัน หรืออยู่กับงานที่ทำ เมื่อใจจดจ่ออยู่กับงานอย่างต่อเนื่อง สมาธิจะเกิดขึ้น และสุขจะตามมาโดยอัตโนมัติ

ทำงานอะไรไม่สำคัญเท่ากับทำงานอย่างไร กล่าวคือ ทำด้วยใจรักหรือหวังเงินทอง ทำด้วยใจจดจ่ออย่างมีสติหรือทำด้วยใจที่

ฟุ้งซ่าน หากวางใจไว้ไม่ถูก ไม่ว่าทำงานอะไร เปลี่ยนงานกี่ครั้ง ก็หาความสุขได้ยาก อย่าลืมนะว่าเราอาจเลือกงานไม่ได้ แต่เราเลือกที่จะสนุกหรือเป็นสุขกับงานได้

ตักงาน

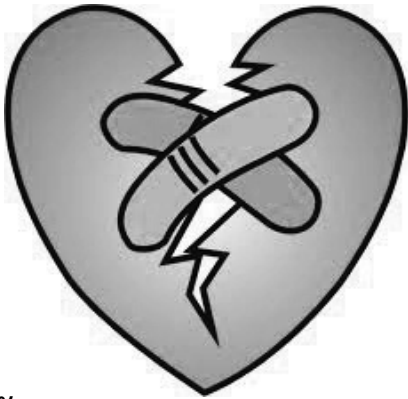
มองในแง่ดี การตักงานทำให้คุณมีเวลาหางานใหม่ที่เหมาะกับตัวเอง หรือได้งานใหม่ที่ดีกว่าเดิม สตีฟ จ๊อบส์ ผู้ประดิษฐ์เครื่อง iPod เคยพูดว่า การที่เขาถูกไล่ออกจากบริษัทแอปเปิ้ลที่เขาเป็นคนก่อตั้งนั้น เป็น “สิ่งที่ดีที่สุดอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นกับชีวิตของผม” เพราะเปิดโอกาสให้เขามีอิสระที่จะริเริ่มสิ่งใหม่ๆ ที่แปลกไปจากเดิม จนนำไปสู่การตั้งบริษัทที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงในเรื่องการ์ตูนแบบ animation ก่อนที่เขาจะดังสุดขีดด้วยเครื่อง iPod

สำหรับบางคน การตักงานหมายถึงการได้กลับไปช่วยงานพ่อแม่ที่บ้าน ทำให้ได้อยู่ใกล้ชิดและตอบแทนผู้มีพระคุณอย่างเต็มที่ แต่บางคนการตักงานทำให้มีเวลาทำบางสิ่งที่ยาก

ทำแต่ผิดผ่อนมาตลอด อาทิ การปฏิบัติธรรม หรือบวชให้พ่อแม่

ไม่ต้องหวังว่าคุณจะตกงานไปตลอดชีวิต ไม่ช้าก็เร็วคุณก็จะได้งานใหม่ทำ อย่าให้เหตุการณ์นี้ทำลายความเชื่อมั่นในตัวคุณ หากว่ามันไม่ใช่ความผิดของคุณ แต่ถึงจะใช่ ก็ยังไม่สายที่จะปรับปรุงตัวเองใหม่

ข้อสำคัญคือ ขณะที่คุณยังมีเวลา มากมายในตอนนี้อย่าใช้เวลาไปกับความเศร้าซึม เทียวเตร่ หรือนั่งๆนอนๆอยู่ที่บ้าน ควรสละความทุกข์และอดีตที่ไม่สมหวังทิ้งเสีย แล้วเดินหน้าต่อไป อนาคตที่สดใสของคุณยังรอคุณอยู่ข้างหน้า หาได้สิ้นสุดเพียงแค่วันนี้ไม่

อกหัก

ความพลาดหวังในรักไม่ได้หมายถึงความ สิ้นสุดของทุกสิ่งทุกอย่างในชีวิต มีเพียงบาง อย่างที่หลุดมือคุณไป แต่ยังมีสิ่งทรงคุณค่าอีก มากมายที่อยู่กับคุณ ขณะเดียวกัน การที่คุณ ถูกปฏิเสธความรักไม่ได้หมายความว่าตัวคุณไร้ คุณค่า ยังมีคนอีกมากมายที่รักคุณ เช่น พ่อแม่ ญาติพี่น้อง มิตรสหาย หรือใครบางคนที่มีใจให้ คุณ อย่าให้ใครคนเดียวมาตัดสินคุณค่าของตัว คุณหรือกุ่มชะตาชีวิตของคุณไว้

อกหักคืออดีตที่ผ่านไปแล้ว ความผิดหวังในอดีตทำอะไรคุณไม่ได้ หาก你不ยึดเกาะ หรือแบกเอาไว้ ยิ่งแบกก็ยิ่งทุกข์ ปล่อยวาง เสียได้จึงเป็นสุข มองในแง่ดี เขาหรือเธอคน นั้นยังไม่ใช่เนื้อคู่ของคุณ การที่เขาหรือเธอ ปฏิเสธความรักของคุณ ทำให้คุณมีอิสระที่จะ ค้นหาผู้ที่เหมาะสมกับคุณจริงๆ

คู่รักที่อยู่กันอย่างยั่งยืนและมีความสุข หลายคู่เคยผ่านความผิดหวังในรักทั้งสองฝ่าย มาแล้ว หากเขาสมหวังในความรักครั้งนั้น ก็ คงยากที่จะมาใช้ชีวิตด้วยกันกับผู้ที่เป็เนื้อคู่ อย่างแท้จริงในบัดนี้ จะว่าไป ผู้ที่เหมาะสมกับ คุณอาจอยู่ใกล้คุณแล้ว แต่หากคุณมัวจมอยู่กับอดีต คุณจะไม่รู้เลยว่าเขาหรือเธอผู้นั้นเป็น ใคร กลับมาสู่โลกปัจจุบัน แล้วคุณจะพบว่า ชีวิตของคุณไม่ได้เลวร้ายอย่างที่คุณคิด ยังมีความ สมหวังอีกมากมายรอคุณอยู่ข้างหน้า

อย่างไรก็ตาม ควรเก็บเกี่ยวบทเรียนหรือ ประโยชน์จากเหตุการณ์ครั้งนี้เอาไว้บ้าง อย่าง น้อยการอกหักก็สอนเราว่าชีวิตนี้ไม่มีอะไรที่ สมหวังไปเสียทุกอย่าง ความผิดหวังเป็น ธรรมดาของชีวิต ถึงแม้สมหวังวันนี้ ก็ใช่ว่าวัน หน้าที่จะสมหวังไปได้ตลอด ความผิดหวังวันนี้ มองแง่ดีคือ สร้างภูมิคุ้มกันให้เรารอดทนต่อ ความไม่สมหวังในวันข้างหน้าได้ดีขึ้น ขณะ เดียวกัน เหตุการณ์ครั้งนี้ยังสอนเราด้วยว่า ยิ่ง หวังมากเท่าไร ก็ยิ่งทุกข์จากความไม่สมหวัง มากเท่านั้น การปล่อยวางจากความหวัง และ ยอมรับว่ามีเหตุปัจจัยอีกมากมายที่อยู่นอก เหนือการควบคุมของเรา จะช่วยให้เราเผชิญ กับความผันผวนปรวนแปรในชีวิตได้ดีขึ้น ไม่ เฉพาะแต่เรื่องความรักเท่านั้น

Making the best of bad situations

Phra Paisal Visalo

When losing an organ

If the loss of a body part is needed to lengthen your life, so be it. Life is more important than any given part of the body. Even in the case of an accident where amputation is required you can still consider yourself fortunate: After all, you are still alive and not undergoing a worse ordeal.

The value of your life is in your good deeds, not in your physical appearance. As long as you continue your good deeds you should be able to respect yourself. The loss of an organ should not be an obstacle to doing good things, both for yourself and others.

True, one's daily life may become more difficult, but it is the mind that cannot accept the change that can cause the most suffering. The more one clings to the past, the more difficult it is to accept the present. The best thing to do now is to let go of the past, accept the reality, and move on with a steady mind.

To begin anew with changes to your body cannot be too difficult. Human beings have a wonderful capacity of adjusting to anything. It may be hard today, but tomorrow, things will become smoother.

Feeling unhappy at work

You should find out the cause(s) to unhappiness at work. Is the job too difficult? Is there no end in sight? Unfriendly colleagues? Unfair bosses? Low salary? Don't forget to ask yourself: How much do you put in to this job?

Being able to work happily comes when you love what you are doing. Then, even if it is difficult and there is

no sign of a successful result or the boss is treating you badly, you can still derive happiness from your work.

To love what you do may come when you feel confident in it or see its meaning -- that it is serving the public or people you love or that it enables you to maximise your potential.

It is not difficult to find happiness at work: Be committed to what you do. Do not let yourself drift away or expect quick results. It requires mindfulness, the ability to keep your mind in the present, to do the work at hand. Happiness will follow as a result of this.

What you do is not as important as how you do it. Do you work because you like it or because of the money? Are you working with concentration and mindfulness or is your mind drifting? If your mind is not in the right state, you will have difficulty at work no matter how many times you change your job. We may not be able to have the job of

our choice, but we can choose to do what we do happily.

When losing a job

At least you will now have the time to look for a job that really suits you. It could even be better than your old one. Steve Jobs, the founder of Apple Computers, was fired by his own company. He recalls the incident as one of the best things that ever happened to him. After being fired, Jobs started several new projects including what became a highly successful animation company as well as a company that developed the technology used in iPods.

Losing a job may lead some of us to go back and help our parents at home. For others, it is a time to do something that they have long wanted to do but have been putting off,

entering the monkhood, for example, or studying dharma.

Do not worry that you will be jobless for the rest of your life. Never let your confidence be eroded by one incident. One important piece of advice: Try to make the best of the free time you have. Do not waste it by being despondent, idle, or just drifting away. Shake off past disappointment and move ahead: Better days are waiting for you. Life does not end today.

When heartbroken

Disappointment in love does not

mean the end of everything. You may have lost something, but you still have many precious things left. To fail at love does not mean you are good for nothing. So many people still love and care for you: Your parents, family and friends. Do not let just one person determine your value or control your fate.

The past is the past. As long as you do not carry it or cling to it, it can have no effect on you. The more you carry it around, the more suffering you will have.

That person may not be your soul mate. To lose him or her may actually give you the freedom to search for the one who really suits you.

Being heartbroken also teaches us that life is not all about success. Disappointments are a fact of life.

They also make us stronger so that we will be able to withstand future disappointments.

ว่าด้วยการขจัดทุกข์

คนโง่ พอเจอทุกข์ใดๆ ก็โดดเข้าหาอบายมุข
จึงยิ่งหายนะ

คนฉลาด พอเจอทุกข์ใดๆ ก็โดดเข้าหามิตรที่ดี
จึงพอคลายทุกข์ได้บ้าง แต่ก็ใช้มิตรเปลืองมาก
คนเจ้าปัญญา พอเจอทุกข์ใดๆ ก็โดดเข้าหาความบริสุทธิ์
จึงหลุดพ้น

THREE LOTUSES

SUFFERING

*The foolish, when faced with suffering,
Jump suddenly to bad deeds
And increase the suffering.
The clever, when faced with suffering,
Turn quickly to good friends,
Depending on them to help alleviate the suffering.
The wise when faced with suffering,
Seek within their souls,
Assuring their liberation from all suffering.*

ไชย ณ พล อัครกุศลเศรษฐ์, คนโง่ คนฉลาด คนเจ้าปัญญา (พิมพ์ครั้งที่ 27), สำนักพิมพ์สยาม, หน้า 132, 2559

Chai Na Pol A., *The Foolish The Clever The Wise* (27th edition), Sayam Publishing House, P. 133, 2016

ฟังให้เพลิน เจริญด้วยใจ

วิทยุเกื้อ

“มิ่งมงคล” FM 94.25 MHz ; “ราชนครินทร์” FM 104.75 MHz
10:00 น. และ 14:00 น.

พุทธธรรมกับวิทยาศาสตร์ (ให้ศรัทธาคู่ไปกับปัญญา)

ภูเก็ตในใจเรา (เพื่อความยั่งยืนที่ยั่งยืน)

เที่ยงแท้ไม่แน่นอน (ความจริงแท้ๆ)

◎

Youtube

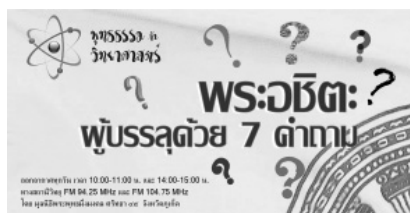
ตลอดวันตลอดคืน พิมพ์คำว่า...

ภูเก็ตในใจเรา

จริงแท้ไม่แน่นอน

พุทธธรรมกับวิทยาศาสตร์